

FORUM CRIMINALISTIC

**REVISTĂ DE INFORMARE ȘI OPINII DE SPECIALITATE
REALIZATĂ DE CATEDRA DE CRIMINALISTICĂ
DIN CADRUL
ACADEMIEI DE POLIȚIE "ALEXANDRU IOAN CUZA"**

ISSN : 1844-2641

NUMĂRUL 3/2008

Editura ESTFALIA, București

**Răspunderea pentru conținuturile articolelor publicate aparține exclusiv
autorilor acestora.**

Directorul publicației:
Prof.univ.dr. Luca Iamandi
Rectorul Academiei de Poliție “Al.I.Cuza”

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

Președintele consiliului științific
dr.Constantin Bălăceanu-Stolnici
Membru de onoare al Academiei Române

MEMBRI

Prof.univ.dr. Mihai Bădescu
Prof.univ.dr. Georgeta Ungureanu
Prof.univ.dr. Florin Coman
Prof.univ.dr. Vasile Bercheșan
Col.(r) Valeriu Manea
Cms.șef Alexandru Petrușan
Ing. Dan Lungu

Prof.univ.dr. Vlad Barbu
Prof.univ.dr. Țuțu Pișleag
Conf.univ.dr. Verginel Lozneanu
Conf.univ.dr. Costică Păun
Cms.sef Viorel Coroiu
Lect.univ.drd. Marin Ruiu
Conf.univ.dr. Gabriel Olteanu

COMITETUL DE REDACTIE:

Senior editor:
Cms.sef Horațiu Mândășescu

Redactor-șef:
Prep.univ.Georgică Panfil

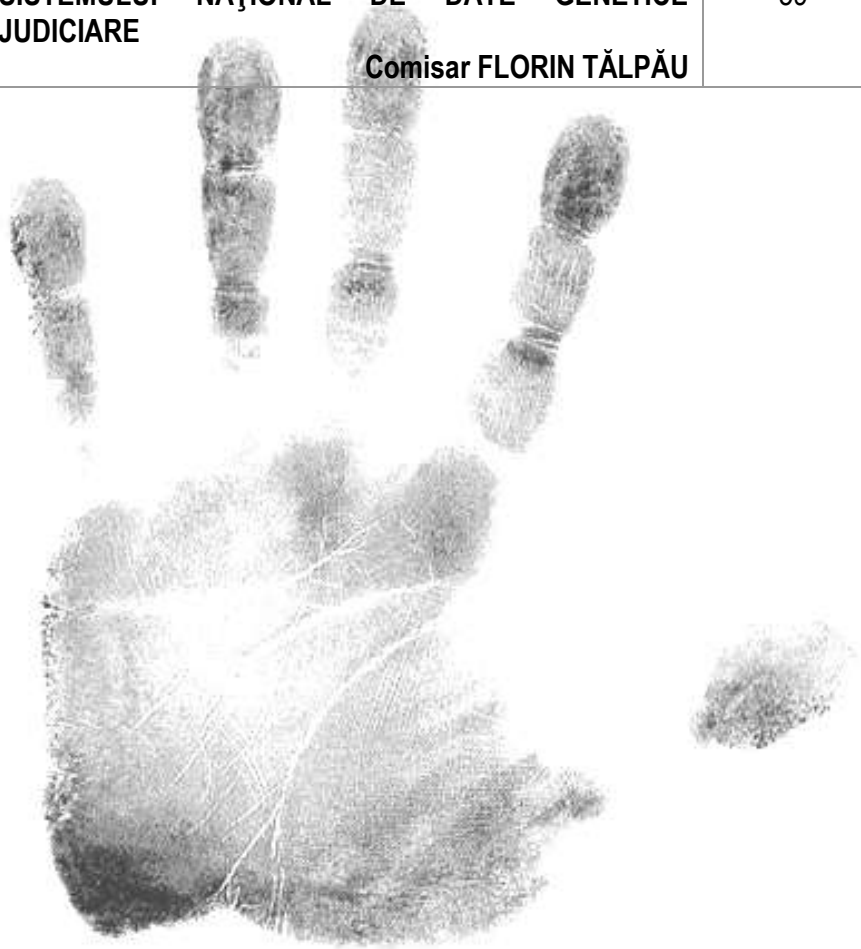
Redactori:
Asist.univ.drd. Horia Rață
Prep.univ.drd. Cezar Cioacă
Asist.univ.Cătălin Toader
A.s.p. Florin Fircă
Roxana Barbu

CUPRINS/TABLE OF CONTENTS

1.	Cuprins	5
2.	Cuvânt înainte	7
3.	SPALAREA BANILOR - FENOMEN ECONOMIC - FINANCIAR SI VALUTAR drd. Preda Costel	9
4.	TENDINȚE PRIVIND CRIMINALITATEA VIOLENTĂ drd.FLORIN BOBIN	21
5.	CONSIDERATII GENERALE PRIVIND FOTOGRAFIA Stud.IONICĂ LIVIU	27
6.	CONSIDERAȚII PRIVIND ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ Drd. UNGA COSTEL	32
7.	EXPERTIZA MEDICO-LEGALĂ IN CAZ DE ÎMPUȘCARE Drd.RAȚĂ HORIA	35

8.	UNELE CONSIDERAȚII TEORETICE PRIVIND FENOMENUL TURISMULUI PEDOSEXUAL dr.BARBU NICU-DAMIAN	53
9.	NECESITATEA CUNOAȘTERII DISPOZIȚIILOR LEGALE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SISTEMULUI NAȚIONAL DE DATE GENETICE JUDICIARE Comisar FLORIN TĂLPĂU	59

A large, faint, grayscale fingerprint is centered in the background of the page, with its ridges clearly visible. The fingerprint is positioned behind the main text, serving as a subtle thematic element.

CUVÂNT ÎNAINTE

Revista “Forum Criminalistic” este o publicație periodică realizată de cadrele Catedrei de Criminalistică și își propune să constituie o tribună a ideilor de valoare științifică în materie criminalistică a tuturor celor interesați de studiul acestei discipline.

Pe parcursul activităților de cercetare științifică se va urmări ca etalon de bază performanța, calitatea articolelor și a subiectelor abordate pe parcursul publicației.

“Forum Criminalistic” nu se dorește a face concurență altor publicații de specialitate, ci, din contră, intenționează a completa bogata bibliografie și cazuistică judiciară, utilă celor care sunt aplecați asupra prevenirii și combaterii criminalității. Din aceste considerente revista noastră se vrea a avea un pronunțat caracter aplicativ, îmbinând informația teoretică cu practica, servind “omului legii” la exercitarea profesiei sale în spiritul adevărului și justiției.

Revista noastră a ajuns la cel de-al doilea număr care tratează elemente de noutate din aria curriculară a muncii de poliție și care sperăm că a cunoscut o evoluție benefică comparativ cu debutul nostru. Ne dorim în continuare să ridicăm în mod constant standardele calității publicației noastre.

Redacția

SPALAREA BANILOR - FENOMEN ECONOMICO - FINANCIAR SI VALUTAR

drd. Preda Costel
Inspectoratul General al Poliției Române

Keywords: money laundering, organized crime, insider trading, bribery, illegal profits.

Illegal arms sales, smuggling, and the activities of organised crime, including for example drug trafficking and prostitution rings, can generate huge amounts of proceeds. Embezzlement, insider trading, bribery and computer fraud schemes can also produce large profits and create the incentive to "legitimise" the ill-gotten gains through money laundering.

Noul mileniu a adus nu doar o accentuata globalizare a pietelor lumii dar si o adancire fara precedent a interdependentelor existente intre economiile nationale. Evident, aceste procese au favorizat dezvoltarea economiei mondiale dar si a crimei organizate transnationale si terorismului. Cresterea neincetata a volumului capitalurilor obtinute in urma activitatilor specifice crimei organizate a determinat o crestere a necesitatii reciclarii acestor fonduri astfel incat s-a ajuns la situatia ingrijoratoare ca liderii lumii interlope si operatorii implicati in spalare de bani sa poata controla si influenta in unele tari ale lumii sectoare importante din economie, finante, politica si administratie. Spalarea banilor proveniti din activitati ilegale afecteaza in mod direct liberul acces la investitii, afecteaza piata muncii legale, desfacerea, consumul dar si productia propriu-zisa.

Problema spălării banilor a fost abordată, în mod organizat, în conținutul Convenției Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, care a fost adoptată la data de 20 decembrie 1988, la Viena, în contextul sensibilizării comunității internaționale pentru combaterea traficului de droguri. Părțile semnatare acestei convenții, fiind conștiente că traficul ilicit reprezintă o sursă de câștiguri financiare considerabile, care permit organizațiilor criminale transnaționale să penetreze și să corupă structurile de stat, activitățile comerciale și financiare legitime, cât și societatea la toate nivelurile sale, au adoptat primele măsuri de împiedicare a acțiunilor de reciclare a fondurilor provenite din comerțul cu droguri.

În foarte scurt timp, sursele de bani murdari, la fel și posibilitățile de reciclare a acestora, s-au extins și astfel importante venituri provenind în principal din activități componente ale economiei subterane sunt infiltrate prin diverse metode în economia reală.

Desigur „spălarea banilor” nu este o activitate nouă, tendința de ascunde originea ilicită a unor sume și de a conferi acestora o aparentă legalitate și implicit onestitate și respectabilitate posesorilor acestor sume, are origini vechi. Pot fi amintiți

În acest context negustorii și cămătarii din Evul Mediu care, pentru a ascunde dobânzile primite pentru împrumuturile ce le atribuiau, în condițiile în care biserica catolică interzisesse cămătăria, apelau la o gamă variată de trucuri financiare, care corespund în mare parte și azi tehnicilor de reciclare a fondurilor. Termenul de spălare a banilor a început să fie folosit în anii 1920 când în SUA unele grupuri infracționale (foarte cunoscuți ar fi Al Capone și Bugsy Moran) au deschis spălătorii, fie auto, fie de rufe, care aveau rolul de a spăla banii murdari, în fapt să și justifice banii proveniți din diverse activități criminale. Probabil că tocmai de la aceste activități a rămas și denumirea de money laundering (spălarea banilor) care în timp a căpătat și o consacrare juridică. În zilele noastre, acestui scop îi folosesc restaurantele fast-food, cazinourile și societățile comerciale ce au la bază numerarul.

Transparența și starea de sănătate a piețelor financiare sunt elemente cheie în funcționarea eficientă a economiilor dar ele pot fi periclitate prin fenomenul spălării banilor. Obținerea „banilor negri”, în principal din economia subterană și corupție, este în general o activitate unanim condamnată, în toate statele lumii, dar procesul de reciclare a fondurilor, prin aspectul inofensiv pe care îl îmbracă, poate scăpa atenției mai ales pe fondul concurenței dure existente pe piața internațională a capitalurilor.

Spălarea banilor este un proces complicat care parcurge mai multe etape și implică multe persoane și instituții. Reciclarea fondurilor este un proces complex prin care veniturile provenite dintr-o activitate infracțională sunt transportate, transferate, transformate sau amestecate cu fonduri legitime, în scopul de a ascunde proveniența sau dreptul de proprietate asupra profiturilor respective. Necesitatea de a recicla banii decurge din dorința de a ascunde o activitate infracțională. Este cea mai periculoasă componentă a economiei subterane și cuprinde: activitățile de producție, distribuție și consum de droguri, traficul de arme, traficul de materiale nucleare, furtul de automobile, prostituția, traficul de carne vie, corupția, șantajul, falsificarea de monede sau alte valori, contrabanda, etc.

Faptele în sine presupun o încadrare strict juridică, dar analizându-se la nivel de fenomen, se constată că pericolul social recunoscut de societate este dublat de un pericol economic, la fel de grav, chiar dacă este mai puțin evident și studiat.

Activitățile criminale, precum traficul de droguri, de armament, de material nuclear, sunt o realitate pe care o sesizăm destul de des prin intermediul unor știri de senzație dar în spatele acestor activități circulă sume uriașe, generatoare de adevărate fluxuri economice financiare.

O caracteristică de asemenea importantă, a activității criminale este caracterul organizat transfrontalier, putându-se astfel concluziona că principalele legături în plan internațional ale economiei subterane sunt cele generate de criminalitatea organizată. Scopul tuturor acestor acțiuni este, în mod evident,

obținerea unor venituri importante și plasarea lor în economia oficială. Motivele care stau la baza criminalității organizate pot fi uneori de natura politică, religioasă, dar, chiar și în aceste cazuri, este vorba de o interfață, crima organizată având în mod evident tendințe de suprapunere cu economia subterană dându-i acesteia un caracter organizat, preluând disponibilitățile financiare și oportunitățile create de alte activități componente.

În analiza celorlalte componente ale economiei subterane s-au întâlnit situații a căror încadrare în această structură este făcută întrucâtva la limită funcție de o anumită conjunctură, disfuncțiile pe care respectivele activități le pot genera economiei sunt minime iar posibilitățile de integrare în economia oficială sunt reale. Spre deosebire de aceste situații, activitățile incluse în sfera criminalității sunt în mod evident distructive.

Este suficient contactul cu formele de manifestare a economiei oficiale pentru a amplifica dezechilibre economice și pentru a genera cheltuieli uriașe în scopul combaterii fenomenului în sine sau a efectelor sale. În mod particular, se impune a fi menționată operațiunea de transfer a sumelor obținute ca urmare a activităților criminale în economia oficială, activitate cunoscută sub denumirea de spălare a banilor. Istoria scurtă a acestui concept are ca origine creșterea fenomenului de trafic de droguri la nivel internațional și, în consecință, spălarea banilor este operațiunea ce urmărește plasarea sumelor astfel obținute în activități economice licite.

În prezent, nevoia de spălare a produselor rezultate din infracțiuni, pentru a ascunde originea lor criminală, este legată de o gamă largă de activități criminale.

Acest fenomen de plasare în economia oficială a banilor proveniți din activitatea criminală a cuprins în jocul său importante segmente ale sistemului financiar bancar internațional.

Pericolul generat de această situație este unul major, chiar dacă datorită unor interese imediate se încearcă minimalizarea sa.

Pătrunderea masivă a banilor negri în circuitele financiare oficiale poate permite reprezentanților criminalității organizate accesul la deciziile importante ce vizează funcționarea economiei mondiale. Consecințele pătrunderii capitalului obținut din activități criminale în economia reală sunt similare efectelor devastatoare ale poluării pentru natură și pot avea efect ireversibil.

În cadrul activităților infracționale, numerarul este principalul mijloc de schimb. Strategiile de spălare a banilor includ tranzacții care, prin volum, sunt foarte profitabile și atractive pentru instituțiile financiare legale. Spălarea banilor orientează banii dintr-o economie ilegală și îi plasează în investiții binevenite în economia legală.

Cele două elemente majore ale procesului de reciclare de fonduri sunt: ascunderea veniturilor ilicite și convertirea lor în bani, în scopul de a le ascunde proveniența.

Definirea acestui fenomen s-a reușit prin explicarea în câteva cuvinte a modului de acțiune și a scopului operațiunilor de spălare a banilor, care în timp, prin semnarea și ratificarea „Convenției Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope” de la Viena din anul 1988 a dobândit caracter de lege în cele mai multe din statele lumii : spălarea banilor presupune conversia sau transferul de bunuri în scopul de a disimula sau deghiza originea ilicită a acestora.

Detaliind această definiție, prin analiza fenomenului din punct de vedere economic, spălarea banilor presupune ansamblul de tehnici și metode economice și financiare prin care banii sau alte bunuri obținute din activități ilicite, frauduloase, precum economia subterană sau corupția, sunt desprinse de originea lor, pentru ca apoi să li se dea o aparentă proveniență justificată legal și economic, în scopul investirii lor în economia reală.

Astfel, în art. 23 din Legea 656/2002 modificată se dispune:

Constituie infracțiune de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani:

a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri sau în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;

b) ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;

c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.

Tentativa se pedepsește.

Coroborând dispozițiile art.23 din Legea nr.656/2002 precum și ale art.268 din noul Cod Penal cu cele ale art. 6-7 din Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate se poate afirma cu privire la sensul dat de legiuitor termenilor folosiți în cadrul acestor legi :

-potrivit art.2 lit. d din Convenție, termenul de bunuri înseamnă orice fel de bunuri, corporale sau incorporale, mobile sau imobile, tangibile sau intangibile, precum și actele juridice ori documentele care atestă proprietatea asupra acestor bunuri sau alte drepturi referitoare la ele; este evident că în conceptul de bunuri sunt incluse și banii;

-ca urmare în art. 2 lit. h din Convenție se definește expresia “infracțiunea principală” ca fiind orice infracțiune în urma căreia rezultă un produs susceptibil de a deveni obiectul unei infracțiuni de spălare a produsului infracțiunii, reglementate de art. 6 din Convenție.

Cum nici Legea nr. 656/2002 și nici noul Cod penal nu precizează sfera infracțiunilor din care provin bunurile ce fac obiectul spălării, în modalitățile

prevăzute de art. 23 din Legea 656/2002 și respectiv art.268 din noul Cod penal, credem că am putea apela la dispozițiile Convenției. Este de observat că deși noul Cod penal împarte infracțiunile în crime și delict, în art.268 nu face nici o distincție referitor la infracțiunea primară (principală) respectiv dacă aceasta poate să fie atât crimă cât și delict denumind-o numai "infracțiune".

Potrivit art. 2 lit. b și art. 6 pct. 2 lit. a și b din Convenție sfera infracțiunilor principale este definită astfel:

- fiecare stat parte se străduiește să instituie infracțiunile de spălarea produsului infracțiunii pentru bunurile ce provin din cea mai largă sferă de infracțiuni principale;
- fiecare stat parte include în infracțiunile principale toate infracțiunile grave, definite ca un act care constituie o infracțiune pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate al cărei maxim nu trebuie să fie mai mic de 4 ani sau de o pedeapsă mai grea;
- fiecare stat parte va include în infracțiunile principale o categorie completă de infracțiuni legate de grupurile infracționale organizate.

Potrivit art. 2 lit. a din Convenție, expresia grup infracțional organizat desemnează orice grup structurat alcătuit din trei sau mai multe persoane, care există de o anumită perioadă și acționează în înțelegere, în scopul săvârșirii uneia sau mai multor infracțiuni grave sau infracțiuni prevăzute de prezenta Convenție, pentru a obține direct sau indirect un avantaj.

Elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor

Obiectul juridic generic al infracțiunilor prevăzute la art. 23 din Legea nr. 656/2002 și respectiv al art.268 din noul Cod penal îl constituie relațiile sociale prin care Statul apără circuitul legal (financiar, bancar, economic, comercial și civil), prevenind și combătând circuitul ilegal al bunurilor, produs al unor infracțiuni grave prevăzute de lege, prin instituirea unor obligații ale anumitor persoane fizice și juridice de a sesiza operațiunile cu astfel de bunuri, de a se abține de la efectuarea unor acte și fapte juridice legate de produsul infracțional sau de a favoriza autorii ori participanții la infracțiunile principale.

Obiectul juridic generic al infracțiunilor prevăzute în art.23 din Legea nr. 656/2002 și respectiv art.268 din noul cod penal este subsecvent obiectului juridic generic al infracțiunilor principale adică al acelor infracțiuni grave prin care s-a obținut "produsul" ce urmează a fi "spălat". Ca urmare, constatarea infracțiunilor de spălarea produsului infracțiunii se poate face numai concomitent sau ulterior constatării infracțiunilor principale al căror produs se spală.

Infracțiunile prevăzute în art. 23 din Legea nr. 656/2002 și respectiv art.268 din noul cod penal au obiect material sau imaterial care este constituit așa cum am arătat din orice bun produs direct sau indirect al infracțiunii principale. Putem spune că atunci când cu știință se schimbă, se transferă, se cumpără ori se revinde obiectul "concret" al infracțiunii principale, în mod repetat, pentru a-i ascunde originea, infracțiunea de spălarea de bani subzistă, iar bunurile, la oricâte transformări ar fi fost supuse, vor avea același regim juridic penal.

Elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 23 lit. a din Legea nr. 656/2002 și respectiv al infracțiunii prevăzute de art.268 din noul Cod penal îl constituie schimbarea sau transferul de bunuri, separat sau împreună, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestuia.

Un prim sens al schimbării bunului ar fi acela de transformare fizică, de a schimba prima înfățișare, păstrând de regulă valoarea intrinsecă a obiectului; cu alte cuvinte înlăturarea acelor trăsături reale ale obiectului care țin de modul ilegal de obținere a acestuia și înlocuirea cu alte trăsături care să creeze aparența de origine și/sau dobândire licită. De pildă, schimbarea culorii, seriei, numărului de înmatriculare al autoturismelor noi furate cu culorile, seriile și numerele de înmatriculare legale ale unor autoturisme accidentate sau uzate cumpărate legal.

Un alt sens al “schimbării bunului” ar fi acela de a înlocui lucrul produs al infracțiunii, cu un lucru deținut legal de o altă persoană. Schimbul bunului poate fi la valoare echivalentă sau la valori diferite după cum infractorul are interesul să justifice, sau să ascundă. De pildă, schimbarea acțiunilor anonime, a obligațiilor, a titlurilor de plată, a certificatelor la purtător, etc., furate, care pot fi urmărite după serie, număr, cu altele asemănătoare aflate în circuitul legal. “Schimbarea bunului” poate să îmbrace și forma unor acte juridice sub semnătură privată sau chiar autentificată fără a se înlătura caracterul ilegal al operațiunii.

Transferul de bunuri în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestora este o altă modalitate a elementului material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art.23 pct. 1 lit. a din noua lege cât și a art.268 din noul Cod penal. Potrivit art.1909 din codul civil simpla posesie a bunurilor mobile prezumă proprietatea posesorului asupra acestora. Ca urmare transferul bunurilor mobile poate produce efecte juridice în așa zisa spălare. Cea mai simplă formă a transferului de bunuri este cea de mutare a bunului dintr-un loc unde s-ar deduce ușor proveniența ilicită, într-un alt loc unde bunul ar avea o aparență de proveniență legală, urmărindu-se aceasta.

De asemenea prin transferul de bunuri se mai poate înțelege: -operațiunea de deplasare a capitalului sub diferite forme de la o țară la alta sau de la un agent economic la altul, cu sau fără aparența legală (deplasare efectivă sau scriptică ori electronică). De pildă, pentru scoaterea din țară a unor sume obținute prin înșelăciune în sistemul bancar se efectuează o “plată” în avans de marfă sau o plată pentru o marfă supraevaluată vândută de un agent economic aflat sub controlul celui care transferă (agent care ulterior intră în “faliment” și nu mai expediază marfa). O astfel de deplasare de capital se mai poate face prin asociere, fuziune, cu o firmă falimentată intenționat, aflată tot sub controlul celui care transferă; cumpărare -vânzare de bunuri supra sau subevaluate, transferând diferența de preț de la un agent economic la altul; plăți pentru “consultanță”, “asistență de specialitate”, etc., pentru care nu mai există obligația formală a raportării transferului respective.

-
- deplasări de valută prin cumpărarea de obligații, titluri de credit, cesiune de creanță, cu preț subevaluat.
 - deplasări de valută prin cumpărări și revânzări speculative de acțiuni la bursă.
 - deplasări de valută prin creditare, împrumut fără garanții și care evident nu se mai restituie agentului care este tot sub controlul celui care transferă.
 - unele transferuri de fonduri interbancare prin sistemul Western Union.
 - transferabilitate a creditului documentar (transferabil) concretizată în dreptul beneficiarului de a cere ca acesta să fie deschis la o altă bancă decât cea stabilită de părți.
 - folosirea ilegală a diferitelor forme de decontări interne sau internaționale inclusiv de societăți fantomă prin: cecuri, acreditive, dispoziții de plată, dispoziții de încasare.
 - transfer de fonduri prin intermediul biletului de ordin sau cambiei, instrumente care nu au la bază raporturi juridice fundamentale
 - transfer cu plăți fictive făcut prin carduri.

Scopul schimbării sau transferului de bunuri, produs al infracțiunii principale trebuie să fie ascunderea sau disimularea originii ilicite. Acest scop trebuie să poată fi dedus din circumstanțele de fapt obiective, atât ale producerii bunului cât și ale schimbării sau transferului efectiv al acestuia (art. 6 pct.2 lit. f din Convenția Națiunilor Unite). Aceasta înseamnă că numai acele operații de schimb sau transfer care conțin elemente de fapt obiective din care rezultă scopul ascunderii sau disimulării originii ilicite, constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzută de art. 23 pct.1 lit. a din noua lege și respectiv de art.268 din noul Cod penal. Latura subiectivă a acestei infracțiuni o constituie intenția directă calificată prin scop care presupune întrunirea cumulativă a următoarelor elemente:

- cunoașterea că obiectul "spălării", corporal sau necorporal este produs al infracțiunii principale;
- motivul, imboldul rezultat din dorința de a folosi bunul produs al infracțiunii, direct sau indirect, fără riscul de a fi descoperit;
- scopul, să fie ascunderea sau disimularea originii sau naturii ilicite a produsului infracțiunii principale, precum și de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea principală să se sustragă de la urmărirea penală, judecata sau executarea pedepsei.

Credem că și latura subiectivă a infracțiunii de spălarea produsului infracțiunii, așa cum este definită de legiuitor, deosebește această infracțiune, de infracțiunile de tănuire și favorizarea infractorului prevăzute de art. 221 și art. 264 din Codul penal și art. 267, art.340 din noul Cod penal.

Putem spune că persoana care cu intenție directă ajută în orice mod la săvârșirea infracțiunii de spălare a produsului infracțiunii este complice , indiferent dacă este interesat material sau dezinteresat, deoarece el încalcă o obligație prevăzută de legiuitor pentru prevenirea și combaterea a astfel de fapte, încălcare care presupune că complicele a urmărit împreună cu autorul scopul ilegal.

În ceea ce privește subiectul infracțiunii de spălarea produsului infracțional, acesta poate fi orice persoană având capacitate de răspundere penală.

Latura obiectivă a modalității prevăzute de art. 23 pct. 1 lit. b și respectiv de art.268 lit.b are două forme:

-ascunderea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni.

-disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni.

Elementul material îl constituie activitatea de ascundere sau de disimulare a adevăratei naturi a bunurilor corporale. Astfel ascunderea sau disimularea în accepțiunea dată de art. 23 pct. 1 lit. b din noua lege credem că nu se referă la bunul corporal, bun cu existență materială, ci la:

a)drepturile asupra bunului material produs al infracțiunii principale;

b)alte drepturi (bunuri corporale) produs nemijlocit al infracțiunii principale.

Etapele procesului de spălare a banilor

Nu există o singură metodă de spălare a banilor. Metodele pot varia de la cumpărarea și vinderea unui obiect de lux (de ex. o mașină sau o bijuterie) până la trecerea banilor printr-o rețea complexă, internațională, de afaceri legale și companii "scoică" (companii care există în primul rând numai ca entități legale fără să desfășoare activități de afaceri sau comerciale). Inițial, în cazul traficului de droguri sau altor infracțiuni cum ar fi contrabanda, furtul, șantajul etc., fondurile rezultate iau în mod curent forma banilor lichizi care trebuie să intre printr-o metodă oarecare în sistemul financiar.

Procesul de spălare a banilor are trei faze: plasare, stratificare și integrare sau, altfel spus, prespălare (convertirea banilor murdari în bani curați); spălarea principală (conversia banilor în intrări contabile); uscarea sau reciclarea (folosirea banilor pentru a obține profit).

În cadrul procesului de spălare a banilor s-au identificat anumite puncte vulnerabile, puncte dificil de evitat de către cel care spală banii și în consecință ușor de recunoscut, respectiv:

- ✓ intrarea numerarului în sistemul financiar;
- ✓ trecerea numerarului peste frontiere;
- ✓ transferurile în cadrul și dinspre sistemul financiar.

Intrarea numerarului în sistemul financiar se realizează prin:

- fragmentarea operațiunilor în numerar în scopul evitării raportării tranzacției prin divizarea operațiunilor sub nivelul minim de raportare;
- folosirea inadecvată a listelor de excepții prin care unele categorii de operații cu numerar sunt exceptate de la raportare (presupune uneori complicitatea unităților financiare respective);

➤ executarea de false documente de raportare pentru a legitima numerarul general;

➤ depunerile de profituri ilegale în bănci corespondente pot fi prezentate ca transferuri de la bancă la bancă;

a) Plasarea fondurilor în circuitul financiar : presupune deplasarea fizică a profiturilor în numerar , necesară pentru evitarea controlului de către organele legii; reprezintă "scăparea", la propriu, de numerar și îndepărtarea fizică a veniturilor inițiale derivate din activitatea ilegală. Este cea mai vulnerabilă etapă a spălării banilor deoarece implică colectarea și manevrarea unei mari cantități de numerar. Folosirea instituțiilor financiare netradiționale în procesul de plasare a fondurilor . Aceste instituții pot fi: casele de schimb valutar, societățile de valori mobiliare, bursele de mărfuri, cazinourile, serviciile de încasare a cecurilor, serviciile de transmitere de fonduri. Metodele folosite de reciclatori în acest caz sunt aproximativ aceleași cu cele folosite în instituțiile financiare tradiționale .

Casele de schimb valutar: în alte țări, ele oferă și alte servicii financiare (vânzare de mandate de plată și cecuri de casă, transferuri electronice de fonduri, schimb de devize pentru cecuri etc.), care pot oferi un paravan pentru tranzacții ilicite; în România, casele de schimb au un singur obiect de activitate, schimbul valutar. Metoda prin care se plasează fonduri ilicite în acest caz este efectuarea schimbului valutar fără întocmire de documente ori violarea memoriei computerului pentru a nu se mai putea reconstitui șirul de tranzacții încheiate ;

ambele părți au câștiguri ilicite: reciclatorul scapă de o sumă mare de lei și primește o cantitate mai mică de bancnote străine, iar casa de schimb comite evaziune fiscală prin nedeclararea veniturilor din operațiunile efectuate.

Agențiile de transmitere a fondurilor sunt utilizate pentru transferarea fondurilor pe plan intern sau internațional, prin mijloace electronice, cecuri, curiei, fax sau rețele de computere. Faptul că valoarea banilor poate fi deplasată dintr-un loc în altul, deseori fără deplasarea fizică a monedelor constituie principala caracteristică a acestui sistem.

Cazinourile: amalgamarea fondurilor ilegale cu cele legale sunt favorizate de faptul că jocurile de noroc sunt activități desfășurate cu numerar, oferind participanților anonim .

Comercianții de bunuri de folosință îndelungată de mare valoare (automobile, iahturi, bunuri de lux, bunuri imobiliare) sunt folosiți de reciclatori pentru a schimba numerarul în bunuri care, eventual, sunt revândute pentru a obține numerar cu origine licită. Agenții de bursă pot fi manipulați de reciclatori prin oferirea de avantaje în schimbul utilizării numerarului pentru achiziționarea de acțiuni sau mărfuri, prin evitarea raportărilor tranzacțiilor cu numerar. Companii de fațadă, care de fapt nu au încasări din activități reale, ci numai din depunerile reciclatorilor.

Exportul ilegal de valută; transportul fizic se realizează cu diferite mijloace de transport, fără a se respecta legislația cu privire la raportarea sumelor ce ies din

țară și au ca destinație țări în care nu se pune problema justificării sumelor în numerar; după depunerea în bănci, aceste sume fac cale înapoi, utilizându-se transferul electronic.

b) Stratificarea fondurilor : este procesul de mișcare a fondurilor între diferite conturi pentru a le ascunde originea ; separarea veniturilor ilicite de sursa lor prin crearea unor straturi complexe de tranzacții financiare proiectate pentru a înșela organele de control și pentru a asigura anonimatul.

Moduri de stratificare:

-După ce numerarul a fost depus în instituții financiare fără a fi detectat, contra acestui numerar reciclatorii procură instrumente financiare (cecuri de călătorie, scrisori de credit, mandate de plată etc.), pe care le reconvertesc apoi în numerar;

- Transferurile electronice. O dată ce numerarul a fost depus în conturi bancare, acesta poate fi transferat în orice colț al lumii în timp record. Multe entități se servesc în ultimul timp de Internet pentru a propune servicii de spălare de bani, dând uneori aparența de servicii financiare extrateritoriale sau de posibilități de plasament legale. Dat fiind caracterul din ce în ce mai mobil de acces la Internet, un client are posibilitatea de a accesa virtual contul său din orice loc din lume. În această situație reciclatorii pot controla orice cont, chiar dacă acestea au fost deschise pe numele unor interpuși; soldurile persoanelor interpușe se transferă ulterior în contul administratorului titular, iar acesta poate dispune de banii transferați.

c) Integrarea fondurilor în economia reală : reprezintă mișcarea fondurilor astfel spălate prin intermediul organizațiilor legale; furnizarea unei legalități aparente bogăției acumulate în mod criminal .

Dacă procesul de stratificare are succes , schemele de integrare vor așeza rezultatele spălării la loc în economie în așa fel încât ele vor reintra în sistemul financiar apărând ca fonduri normale și "curate" de afaceri.

Prin intermediul ei profiturile reciclate sunt plasate în economia reală legitimă iar rezultatele obținute din activități ilegale sunt legale. Profiturile au o acoperire legală iar reciclatorul le poate folosi achiziționând bunuri la vedere.

Metodele de integrare sunt:

-Achiziționarea de bunuri imobiliare sau a unor afaceri în pierderi, după care, utilizând fondurile ilicite, aceste bunuri sau afaceri sunt revândute la valoarea lor reală;

-Posibilitatea creditării de către asociați a propriei societăți comerciale, care merge mereu în pierdere. Se scot din firmă sume, încărcând costurile, în final realizându-se pierderi; cu sumele care s-au scos din firmă dar neimpozitate, asociații creditează firma proprie, încasând chiar și dobânzi pentru sumele cu care au împrumutat societatea;

Bunurile achiziționate cu fonduri ilicite sunt vândute unor societăți de tip captiv (care aparțin de fapt proprietarului bunurilor), după care sunt revândute realizând un profit substanțial tot proprietarului inițial;

Împrumuturi fictive acordate de o companie de față; o astfel de companie înregistrată într-un paradis fiscal este controlată de o companie din țară, iar fondurile companiei de față sunt de fapt, fonduri reciclate ale companiei din țară;

Folosirea de facturi false pentru import sau export (se utilizează facturi de import supraevaluate, pentru a justifica transferul unor asemenea fonduri, iar în cazul reciclării fondurilor străine în țară, facturile de export sunt supraevaluate pentru a justifica încasările).

BIBLIOGRAFIE :

1. Drept bancar și valutar - Dr.Florescu Viorel, București 2006
2. Dreptul comerțului internațional -Dragoș A Sitaru,București 1996
3. Tratat de drept al comerțului internațional- Octavian Căpățână,București 1995
4. Plăți și garanții internaționale -Marian Negruș,București 1999
5. Relații financiare și monetare internaționale -Paul Bran, București 1995
6. Practica judiciara penala- Antoniu Gh,vol 5,editura Academiei Romane,Bucuresti,1998
7. Dreptul comerțului internațional - Tudor R Popescu,București 1983
8. Metode de analiză a activității de comerț exterior- Constantin Enescu,București 1993
9. Tranzitia economica in Romania - trecut, prezent si viitor - Cristof Rühl, Daniel Daianu, Bucuresti 1999
10. Romania si Uniunea Europeana - Daniel Daianu, Radu Vranceanu, editura Polirom 2002
11. Cartea alba 2002 Ministerul finantelor publice
12. Tratat de drept financiar si fiscal - Dan Drosu- Saguna, ed. All Beck SA 2001
13. Evaziunea fiscala Nicolae Hoanta, ed. Tribuna Economica Bucuresti 1997
14. Evaziunea fiscala ,Theodor Mrejeru, Dumitru Andreiu, Petre Florescu, Dan Safta, Marieta Safta, ed. Tribuna Economica 2000
15. Ghidul cu adevarat practic al paradisurilor fiscale - Claude Dauphin, Grupul de edituri Tribuna 1999
16. Revista Finanțe publice si contabilitate nr.3/ 2003, nr.1/2002, editata de Ministerul Finanțelor Publice
17. Codul de procedura fiscala- M. Mirela,comentarii și explicații
18. Evaziunea fiscală și spălarea banilor- Nicolae Cristis,editura Hamangiu,2006
19. Legea 241 /2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscal
- 20.Codul de procedură fiscală,O.G.92/2003
21. Legea 656/07.12.2002 modificată prin Legea 39/21.01.2003 publicată în M.O. nr. 50/29.01.2003,privind prevenirea și sancționarea spălării banilor

TENDINȚE PRIVIND CRIMINALITATEA VIOLENTĂ

Drd.FLORIN BOBIN
Ministerul Public

Violence is the exertion of force so as to injure or abuse. The word is used broadly to describe the destructive action of natural phenomena like storms and earthquakes. More frequently the word describes forceful and intentional injury to people, and verbal and emotional abuse towards others. Warfare is large-scale organized violence carried out by one state against another, and states legitimately authorize the use of force through the police power to maintain public order and uphold the rule of law. The causes of violent attitudes and behavior are important topics of study in psychology and sociology.

Din cercetarile efectuate pe baza fiselor criminologice si a statisticilor din evidentele operative, a rezultat ca savarsirea omorurilor¹ in tara noastra este marcata de particularitati care se refera la:

- a) Mediile, locurile si timpul in care se comit infractiunile cu violenta:
- infractorii savarsesc omorurile de regula la locul de domiciliu, ponderea detinand-o cei nascuti si domiciliati in mediul rural;
 - marea majoritate se aflau sub influenta alcoolului in momentul comiterii faptelor;
 - in ceea ce priveste locul savarsirii infractiunilor cu violenta s-a constatat ca majoritatea au fost comise in locuri ce ofera conditii prielnice de actionare si executare a actului infractional. Astfel cele mai multe omoruri au fost comise in locuinte (60%) unde persoanele cu conditie fizica precara ori, in inferioritate numerica sau imprudente au fost atacate, talharite si ucise;
 - infractiunile de viol au fost comise in locuri izolate (terenuri virane, parcuri, paduri, lacuri izolate si intunecoase) si in proportie destul de ridicata in locuintele victimelor sau autorilor (circa 55%) dupa o prealabila pregatire si indeosebi pe timp de noapte si vizibilitate scazuta;
 - in ceea ce priveste timpul comiterii infractiunilor cu violenta se constata o crestere vertiginoasa a numarului infractiunilor comise pe timp de zi (indeosebi talharii si violuri) ceea ce denota o crestere a curajului si a sigurantei pe care o simt infractorii in momentul comiterii acestor fapte.
- b) Modul de aparare

¹ Sorin M. Radulescu, Dan Banciu, *Sociologia crimei si criminalitatii*, Bucuresti, Ed. "Sansa SRL", 1996.

Victimele sunt desigur...victime, dar nu arareori conceptiile, mentalitatile, prejudecatile si atitudinile inapoiate chiar ale acestora, comportamentul unor victime, cu deosebire in cazul unor indivizi marginalizati psiho-moral, creeaza situatii, stari sau circumstante susceptibile a deveni criminogene, intr-un grad ridicat de probabilitate. Comportamentul unor victime, manifestat spre pilda, in initierea unor certuri, scandaluri, intretinerea unor relatii sexuale extraconjugale etc. – comportament capabil sa creeze situatii criminogene – se integreaza, in concret, in procesul socio-uman cauzal la capatul caruia se comit si infractiuni intentionate de violenta.

Relevant este faptul ca in marea majoritate a cazurilor, faptuitorii actioneaza individual, grupurile organizate fiind relativ rare, dar in crestere in ultimii ani. In cele mai multe cazuri autorii au folosit arme albe sau obiecte contondente, aflate asupra lor din alte motive decat in vederea savarsirii infractiunii, sau obiecte contondente si arme albe gasite la fata locului. In cazul infractiunilor de viol s-a practicat in mod deosebit imobilizarea victimei prin forta fizica.

Caracteristicile actuale

Caracteristic acestei perioade este faptul ca marea majoritate a faptuitorilor fac parte din categoria infractorilor primari, cei mai multi autori de fapte comise cu violenta aflandu-se in momentul savarsirii faptei sub influenta alcoolului.

La savarsirea infractiunilor cu violenta ponderea o detin faptuitorii fara ocupatie si care in general nu au o sursa de venituri sigure.

O alta trasatura specifica a acestui grup de infractiuni o constituie faptul ca daca in marea majoritate a cazurilor infractorii au actionat individual, la nivelul ultimilor ani s-a observat o evidenta crestere a procentului celor care se organizeaza in grup pentru a savarsi infractiuni de talharie si viol. Lucrul care ingrijoreaza in mod deosebit este procentul ridicat al adolscenților si minorilor in aceste “bande”.² Nu mai surprinde pe nimeni sa constate ca minorii intre 12-16 ani organizati in grupuri, inarmati cu cutite, sabii ninja si alte arme albe, sprayuri iritant lacrimogene sau paralizante, talharesc ziua in amiaza-mare colegi de scoala, femei, persoane mai in varsta, lucru care vine sa confirme statisticile care arata ca marea majoritate a persoanelor care savarsesc fapte violente sunt tinere. De asemenea, creste simtitor ponderea infractiunilor cu violenta savarsite prin cruzimi cu totul deosebite.

Prin “cruzimi” se inteleg procedee brutale, feroce, actele de violenta care, prelungite in timp, produc chinuri sau suferinte fizice deosebit de mari, care denota sadism, un mod barbar de comitere a infractiunii, ca de exemplu: zdrobirea oaselor,

² Ortansa Brezeanu, *Particularitati ale criminalitatii in perioada de tranzitie. Aspecte juridice si criminologice*, Ed. Fundatiei “Romania de Maine”, Bucuresti, 1999.

jupuirea pielii, bataia cu biciul, lipsirea de hrana sau bautura, provocarea de arsuri prelungite, sectionarea totala sau partiala a unor zone vitale ale corpului.

Un exemplu concret si elocvent din practica judiciara este acela in care inculpatul, manifestand o ferocitate iesita din comun, a aplicat sotiei sale, vinovata de adulter, 52 de lovituri de cutit in diferite parti ale corpului si constatand ca inca mai traieste, a stropit-o cu benzina si i-a dat foc.

Studii si statistici recente, referitoare la victime reflecta ingrozitoarele suferinte fizice si psihice la care sunt supuse.

Astfel de fapte au un impact deosebit asupra societatii, dand nastere unui sentiment din ce in ce mai mare de nesiguranta si o mare neliniste in randul oamenilor de buna credinta.

Un aspect ingrijorator care a urmat Revolutiei din Decembrie 1989 atat la nivel national dar si la nivel judetean, este acela ca s-a infiripat ideea violentei ca "solutie" pentru problemele social-economice si chiar politice cu care se confrunta segmente socio-profesionale, grupuri de indivizi izolati. Am fost in aceasta perioada martorii "mineriadelor" minerilor din Valea Jiului condusi de Miron Cosma, care au calcat in picioare orice notiune de stat si de drept si au legalizat "forta batei colective"³.

De asemenea, am fost de nenumarate ori martorii ocuparii drumurilor nationale si a magistralelor de cai ferate de catre grupuri de sute sau chiar mii de personae din diferite localitati ale tarii pentru rezolvarea unor probleme sociale, economice sau profesionale prin "fortarea mainii guvernantilor" pentru rezolvarea in mod favorabil al cererilor acestora.

Solutia pentru rezolvarea problemelor social-economice a fost considerata si atacarea unor instituii ale statului, sedii de prefecturi, primarii, de catre protestatarii nemultumuti (exemplu: salariatii de la "Tepro Iasi") soldate cu ciocniri violente cu fortele de ordine, morti si raniti si alte victime de ambele parti implicate.

O amploare deosebita au luat si actele de violenta impotriva celor care au datorita de a aplica legea. Avem in vedere aici recentul caz Ciocnari, cand politistii care au intervenit pentru arestarea unor infractori, au fost atacati cu violenta de intreg satul.

De aici se desprinde si concluzia ca in aceasta perioada de transfer social, economic, politic etc., in societatea noastra grupuri sociale nemultumite dar organizate de asa-zisii lideri si-au format gresita impresie ca isi pot face dreptate si singuri.

O alta problema deosebita care priveste violenta colectiva a fost cea a conflictelor dintre clanurile de romi care numai la interventia prompta si hotarata a

³ Ortansa Brezeanu, *Particularitati ale criminalitatii in perioada de tranzitie. Aspecte juridice si criminologice*, Ed. Fundatiei "Romania de Maine", Bucuresti, 1999.

autoritatilor nu au capatat amploarea deosebita si nu s-au soldat cu victime si pagube materiale.

Interventia autoritatilor ar trebui facuta in primul rand in plan legislativ prin pedepsirea mult mai aspra a acestor acte de violenta.

Tendinte

Societatea romaneasca plateste un tribut greu infractionalitatii de violenta: an de an pe altarul nesabuintei unor indivizi sunt jertfite viata, integritatea corporala, sanatatea, libertatea sexuala, etc..., a sute si sute de persoane, consecintele social-economice si psiho-morale ale acestui fragment extrem de nociv al criminalitatii, care este subsistemul infractiunilor de violenta, sunt de-a dreptul dramatice. Evaluate la rece, daca putem spune asa, numai consecintele economice ale infractionalitatii de violenta se ridica anual la sute de mii de euro, ca sa nu mai vorbim de urmarile unor atare infractiuni asupra calitatii vietii sociale in ansamblu, de traumele care dainuie in constiinta morala a victimelor – cand in cazurile tentativelor de omor, de talharie, etc... ele raman in viata, a familiilor acestora...

Cu atat mai grave ne apar consecintele infractionalitatii de violenta daca avem in vedere ca victimele multora dintre faptele penale de violenta sunt femeile (de regula la omorurile pasionale, la unele violuri sau vatamari cauzatoare de moarte, la unele talharii...), minori sau persoane tinere ori in varsta inaintata, precum si victime, uneori din randul persoanelor detinatoare de functii ce implica exercitiul autoritatii publice.

Tranzitia pe care o parcurge tara noastra repercuteaza si in problematica criminalitatii in general si a infractiunilor savarsite cu violenta in special, dandu-le un continut criminogen nou.

Apar noi mobiluri in savarsirea infractiunilor cu violenta. Ponderea celor comise din razbunare, gelozie, etc., scade in favoarea celor cu mobil economic (furt cu violenta, jaf, talharie, etc).

Un nou flagel este cel nascut in legatura cu Legea Funciara. Problematica pamantului, a mostenirii si a impartirii acestuia apare tot mai mult in prim-planul criminalitatii cu violenta. Se ucid tot mai frecvent rudele intre ele (frati, parinti-copii, unchi, nepoti), se comit multe infractiuni cu violenta in cercurile familiale avand drept mobil problema pamantului.

Crima organizata de tip mafiot, executata cu sange rece si profesionalim incepe sa cucereasca teren si in Romania. Desi procentul acesteia nu reprezinta prea mult, in schimb, sub aspectul impactului social, al rezonantelor in mass-media, ele retin in mod deosebit interesul populatiei. Este cazul crimei comise impotriva omului de afaceri roman Mihai Ionescu din Bucuresti, bomba care a explodat intr-o masina din Timisoara ucigand doi si ranind alti doi din ocupantii masinii si care era

destinata reglării unor conturi în lumea hotelor autovehiculelor de lux din zona de vest a țării.

S-au făcut primii pași spre internaționalizarea crimei în țara noastră. Au fost găsiți cetățeni chinezi morți, uciși în cel mai "pur" stil Asiatic specific faimoaselor triade chinezești. De asemenea, numeroși cetățeni arabi, turci și de alte naționalități au fost uciși sau grav răniți în diferite reglări de conturi, multe din aceste fapte ramase din păcate în categoria faptelor cu A.N. (autori necunoscuți) și care este puțin probabil ca vor fi soluționate în viitor.

În același timp, infractorii români apar tot mai frecvent implicați în fapte penale savarsite în alte state în combinație cu cetățenii acestora.

Tot mai frecvent tehnica occidentală în materie de infracțiuni cu violență se face resimțită și în țara noastră. Armamentul și muniția introduse clandestin în țară, sprayurile și substanțele iritant lacrimogene și paralizante însoțesc tot mai mult infracțiunile savarsite cu violență.

Posibilitatea apariției unui proces de violență programată este tot mai mare ca urmare a organizării crimei în lumea interlopă, a modelului oferit de acestea.

În numeroase țări occidentale problema criminalității a devenit una din grijile principale, ale guvernelor, specialiștilor și ale cetățenilor⁴. Speranța de a vedea ca îmbunătățirea nivelului de trai și a serviciilor sociale antrenează în mod automat o scădere a criminalității nu s-a realizat. În unele țări, chiar dezvoltate, criminalitatea este una dintre cele mai grave probleme sociale și programele de prevenire a criminalității, deși foarte bine studiate nu au avut nici un efect sensibil asupra ratei medii a criminalității.

Îmbrăcând forme diverse de la agresiune de drept comun la violență colectivă și violență politică (terorismul), infracțiunile savarsite cu violență au cunoscut o creștere accelerată în ultimul timp tinzând să se accentueze din ce în ce mai mult.

În doctrina "criminologică" occidentală descrierea exactă a organizării criminalității a format obiectul unor ample preocupări care au relevat că, criminalitatea organizată implică un lanț de comandă comparabil cu al unei armate, o intensă planificare, amenințarea cu folosirea forței, izolarea conducerii la varf și o relativă imunitate la ocupanții de la nivelurile înalte.

Criminalitatea organizată capătă și o dimensiune transnațională, de regulă a corporațiilor, existând în această structură numeroase forme și dimensiuni ale criminalității ca: traficul de droguri și stupefiante, traficul de persoane, falsificarea de monedă și traficul de monedă falsificată, contrabanda, traficul de armament și substanțe radioactive.

Criminalitatea cauzată de violență a devenit extrem de îngrijorătoare pentru autoritățile din întreaga lume deoarece asistăm la o intensificare a actelor de

⁴ Constantin Paunescu, *Agresivitatea și conditia umana*, Ed. Tehnica, București, 1994.

violenta, mai ales a omorurilor, a loviturilor sau vatamarilor cauzatoare de moarte, jafurilor – in special a cazurilor de violenta exercitata de grupuri organizate si armate⁵.

Recrudescenta si escaladarea criminalitatii de violenta, in ultimii ani, se manifesta intr-un mod deosebit de acut si in tarile dezvoltate astfel incat, spre exemplu, procentul de omucideri in marea majoritate a tarilor dezvoltate s-a dublat.

Mai mult, in masura in care cifrele privind procentele de omucideri prevestesc procentul global al infractiunilor de violenta, rata medie a actelor de violenta a crescut in ultimele decenii in majoritatea tarilor occidentale in proportii mult mai ridicate decat a crescut rata medie privind populatia.

Astfel in S.U.A. dupa anul 1990 au fost ucisi peste 100.000 de oameni, cifra care depaseste pierderile americane in toate razboaiele la care a luat parte. In Statele Unite ale Americii un om este impuscat, in medie, la fiecare 25 minute.

O expresie simtomatica a violentei organizate o reprezinta Mafia raspandita in Italia si S.U.A., extinzandu-si controlul in industrie, comert, trafic de droguri, rapiri de persoane, asasinare, jocuri de noroc, prostitutie, etc.

Astfel, se aproximeaza ca in ultimii 10 ani peste 18.000 de persoane au fost asasinate de oameni platiti sa ucida. Ucigasii de profesie accepta sa execute pe oricine; dupa destainuirile unor asemenea ucigasi, unii dintre ei au devenit "salariati" permanenti ai organizatiilor mafioate.

In prezent are loc o recrudescenta fara precedent a terorismului in tarile din Vest si Statele Unite ale Americii, Orientul Apropiat si Orientul Mijlociu, fundamentalismul Islamic dovedindu-se una dintre cele mai nefaste plagi ale vietii contemporane care pe langa ca jertfeste viata unor persoane nevinovate, cauzeaza distrugeri de valori ale umanitatii, raspandind teama si teroare.

Vulnerabilitatea crescanda a societatii fata de criminalitatea de violenta, cu deosebire fata de terorism, pune intr-o lumina noua problema furturilor si santajelor la scara internationala savarsite de catre teroristi, referitoare la armele atomice. Criminalitatea de violenta alimenteaza fenomenul instrainarii si, totodata, implica eventualitatea unor efecte distrugatoare pentru pacea si securitatea pe planeta noastra.

⁵ Sorin M. Radulescu, Dan Banciu, *Sociologia crimei si criminalitatii*, Bucuresti, Ed. "Sansa SRL", 1996.

CONSIDERATII GENERALE PRIVIND FOTOGRAFIA

Stud. IONICĂ LIVIU
Academia de Poliție "Alexandru Ioan Cuza"

Photography is the process, activity and art of creating still or moving pictures by recording radiation on a sensitive medium, such as a film, or an electronic sensor. Light patterns reflected or emitted from objects activate a sensitive chemical or electronic sensor during a timed exposure, usually through a photographic lens in a device known as a camera that also stores the resulting information chemically or electronically. Photography has many uses for business, science, art and pleasure.

„Fotografia nu povestește lucruri care nu mai sunt, ci lucruri care sigur au existat cândva“. Fiecare dintre noi are un idol, un exemplu cu o putere, talent sau înfățișare „supraomenească“, care ne inspiră pe drumul ales și care ne marchează din primele clipe ale vieții. Câteodată acești oameni datorează imaginea formată despre ei doar privitorului, fiindcă fiecare dintre noi percepem altfel și construim imaginea de care avem nevoie în momente de inspirație!

Fotografia se bazează pe o tehnologie demult consacrată. Camera analogică a avut o existență de mai mult de 150 de ani înainte de apariția camerei digitale. De aceea, camera analogică (cea care folosește filmul și elementele chimice) este extrem de bine dezvoltată.

Indiferent dacă folosești o camera digitală sau un aparat cu film, cel mai important lucru când fotografiezi este să realizezi o expunere corectă. Pentru a obține o astfel de expunere, setările aparatului trebuie să fie reglate în concordanță cu cantitatea de lumină existentă în momentul în care se realizează fotografia.

O expunere bună (altă decât găsirea subiectului adecvat) constă în captarea cantității corecte de lumină în camera. Stai în fața unei "scene" sau a unui subiect și faci fotografia. Subiectul este vizualizat ca imagine luminoasă, iar camera trebuie să-l expună prin captarea și stocarea acestei imagini. La un nivel mai ridicat nu există diferențe mari în fotografia cu camera digitală sau analogică. Expunerea, în ambele cazuri, înseamnă captarea și stocarea imaginilor luminoase. Numai că se realizează pe diferite medii de stocare:

- film, care poate fi alb-negru sau color, pozitiv (diapozitiv) sau negativ;
- senzor de imagine (CCD sau CMOS) și memorie de tip RAM (mai multe tipuri).

Toate camerele captează lumina printr-un tub mic, numit obiectiv (sau grup de lentile în limbajul uzual). Mediul sensibil la lumină (senzorul) se află în spatele obiectivului.

Intr-un aparat foto traditional, imaginea este captata si stocata pe un film. Poti vedea rezultatul cand filmul este dezvoltat. Developarea este un proces pur chimic.

Cu o camera digitala, lumina este captata de un senzor de imagine (un element CCD sau CMOS), care este de asemenea o unitate analogica. Dar camera digitala transforma imediat imaginea captata de senzor in date digitale (0 si 1). Datele sunt stocate intr-o memorie de tip RAM (card).

Cardul de memorie este baza viitoarelor procese la care este supusa o fotografie (ca de exemplu transferul pe computer sau imprimarea). In timp ce un film obisnuit contine 24 sau 36 de expuneri, cardurile pot avea diferite tipuri de dimensiuni si o capacitate aproape nelimitata. Iar daca un film nu poate fi utilizat decat o singura data, un card de memorie se foloseste in repetate randuri. Poate fi pastrat ani la rand si poate fi folosit pentru sute de mii de expuneri.

Tehnica fotografica traditionala

Camera ideala trebuie sa fie capabila sa realizeze fotografii bune in orice conditii de iluminare. Insa doar daca este multa lumina este usor sa faci o fotografie buna. Dar cu cat subiectul emite (reflecta) mai putina lumina, cu atat este nevoie de timp de expunere mai mare si abilitati de fotograf. Daca este prea putina lumina, poate fi extrem de dificil sa realizezi o expunere. Exista intotdeauna doi factori care trebuie adaptati unul la celalalt, daca vrei sa realizezi o expunere buna:

- cantitatea de lumina;
- sensibilitatea la lumina a camerei

Fiecare camera are o sensibilitate particulara, determinata de captorul sau de lumina (film sau dispozitiv electronic fotosensibil). Sensibilitatea se masoara in unitati ISO si indica rapiditatea cu care captorul este saturat cu lumina. Cu o sensibilitate mare poti, de exemplu, sa fotografiezi in conditii slabe de iluminare.

Masurarea luminii

Masurarea luminii trebuie sa aiba loc inainte de realizarea unei fotografii. Trebuie doar sa ai control asupra luminii din fata camerei. Rezultatul masurarii de lumina este adunat cu sensibilitatea camerei si in urma acestor informatii poti seta diafragma camerei si expunerea.

Diafragma este o deschidere prin care lumina patrunde in camera si, care poate fi marita sau micorata. Declansatorul se deschide ca sa intre lumina, iar apoi se inchide. Cu cat declansatorul este deschis mai mult timp, cu atat mai multa lumina intra in zona filmului sau a senzorului.

Asa se intampla la fiecare fotografie- indiferent daca este realizata cu o camera foto analogica sau digitala, cu un aparat de fotografiat sau cu o camera video. Diafragma si viteza de declansare sunt folosite pentru reglarea cantitatii de lumina care este trimisa spre film sau senzor.

In "trecut" se foloseau aparate de masura a iluminarii (exponometre), care de obicei erau dispozitive separate. Cand se cunoastea atat cantitatea luminii cat si

sensibilitatea filmului, puteai calcula diafragma si viteza de declansare. De fapt, trebuiau doar cautate informatiile intr-un tabel si selectata expunerea corecta pentru camera.

Astazi, atat masurarea iluminarii cat si reglajele necesare sunt calculate automat in interiorul camerei. Toate aparatele moderne au programe automate, iar micul computer incorporat calculeaza expunerea optima prin setarea diafragmei si a vitezei de declansare.

Parametrii de baza care fac parte din procesul de realizare a fotografiilor:

1. Diafragma

De obicei o camera ieftina are o diafragma fixa; obiectivul nu poate fi reglat. Aparatele mai sofisticate au totusi o diafragma variabila. Asta inseamna ca deschiderea obiectivului isi poate modifica dimensiunea, la fel cum pupila noastra se mareste sau se micsoreaza in functie de conditiile de lumina. In partea de jos a obiectivului exista un dispozitiv mecanic (adesea niste lame de metal) care poate obtura o parte mai mare sau mai mica a dispozitivului. In cazul camerelor mai vechi, diafragma se modifica prin rotirea unui disc. In cazul camerelor digitale, aceasta se regleaza electronic.

Astfel, modificand dimensiunea diafragmei, poti regla cantitatea de lumina care trece prin obiectiv. Cu cat este mai mare diafragma, cu atat va intra mai multa lumina in zona sensibila (film/ senzor).

O diafragma este masurata in valori "f" (numite si f-stops). Aceste valori sunt determinate prin impartirea diametrului deschiderii diafragmei la distanta focala a lentilelor, care este numita "lungimea" obiectivului.

2. Viteza de declansare (timpul de expunere)

O camera este construita astfel incat sa putem modifica timpul de expunere. Acest lucru nu se realizeaza la fel in cazul tuturor camerelor, dar principiul este acelasi. Deschiderea declansatorului pentru o perioada mai lunga de timp permite intrarea unei cantitati mai mari de lumina.

In trecut, timpul de expunere era de cateva minute (timp in care, de exemplu, o familie trebuia sa stea nemiscata in timp ce era fotografiata).

Mai tarziu, in secolul XX au aparut filmele "mai rapide" (cu o sensibilitate mai mare), facand posibila reducerea timpului de expunere. Este necesar sa se acorde atentie timpului de declansare, care are o importanta capitala in cazul calitatii fotografiei. Este usor sa realizezi fotograficari nu sunt "miscate" cu o viteza de declansare de 1/250, 1/500 secunde- cel putin cu un obiectiv obisnuit. Dar cu o viteza de declansare de 1/30, 1/15 secunde sau mai putin, o fotografie poate fi "miscata". Se recomanda folosirea unui trepied. Este acelasi lucru cu utilizarea unui zoom mare, caz in care fotografia se poate "misca".

3. Sensibilitatea la lumina

Atat camerele digitale cat si cele analogice lucreaza cu numere ISO cand seteaza sensibilitatea. Un exemplu din lumea filmului analogic:

Un film color standard poate avea o viteză de 100 ISO. Un film mai rapid poate avea o viteză de 200 ISO. Cel de-al doilea film este de două ori mai rapid decât primul. Asta înseamnă că filmul are nevoie doar de jumătate din cantitatea de lumină ca să obțină aceeași expunere. Deci se poate face o fotografie cu o viteză de declanșare de două ori mai rapidă pentru a se obține aceeași expunere. Filmele rapide (ISO 400 și peste) sunt potrivite pentru realizarea fotografiilor în care condițiile de lumină sunt critice, ca de exemplu, când se fac fotografii sportive în care subiectul se află în mișcare.

Și camerele digitale au sensibilitatea măsurată în unități ISO. Dar sunt implicate niște mecanisme complet diferite. În cazul camerelor digitale mai ieftine, există ori o singură sensibilitate fixată, ori o sensibilitate care variază automat, astfel încât să fie adecvată expunerii. În cazul camerelor mai bune, trebuie să selectezi singur sensibilitatea din meniul camerei. Dacă se forțează o marire în sensibilitatea unei camere, rezultatul este, de obicei, o reducere evidentă a calității fotografiei. Se forțează electronic imaginea. Rezultatul este o creștere a sensibilității dar și a unui zgomot intern. Senzorul de imagine creează pur și simplu mult zgomot electric, care apare în fotografie ca element nenatural – de exemplu sub forma unor pixeli care nu trebuiau să fie gri.

În concluzie, sensibilitatea este un parametru important de fiecare dată când se realizează o fotografie. Este la fel de importantă ca diafragma sau timpul de declanșare când se calculează expunerea. Dacă se lucrează cu fotografii digitale, trebuie luate în calcul toate opțiunile de reglare a sensibilității camerei. În același timp, trebuie ținut cont de zgomotul care apare odată cu creșterea sensibilității.

4. Obiectivul

Obiectivul este o parte foarte importantă a aparatului foto. Este un tub care conduce lumina în interiorul camerei. Obiectivul este format din lentile (din sticlă sau masă plastică) și poate fi fix sau interschimbabil. Un obiectiv este caracterizat de doi parametri:

- luminozitatea (o valoare a diafragmei – $f/stop$);
- lungimea (distanța focală- de focalizare- măsurată în milimetri)

Luminozitatea este dată de cea mai mare deschidere de diafragma pe care o poate obține un obiectiv. Cu cât este mai puternic obiectivul ($f/stop$ mai mic ca cifră), cu atât este mai bun (și, de obicei, mai scump). Distanța focală a obiectivului se măsoară în milimetri și este importantă pentru mărirea dată de sistemul de lentile. Ambele informații pot fi găsite în mod normal în partea din față a obiectivului, sau pe corpul camerei. Distanța focală a unui obiectiv se măsoară astfel: obiectivul trebuie focalizat la poziția infinit, în timp ce se măsoară lungimea de la centrul optic până la film/senzor. Această distanță este distanța focală sau lungimea obiectivului.

Unghiul camerei de vizare poate varia extrem de mult în funcție de distanța focală a obiectivului și de dimensiunea elementului imagine/senzor. Obiectiv normal poate fi numit acela al cărui unghi este de aproximativ 46 de grade, aceeași valoare

cu care vedem si noi. Daca unghiul este mai mare de 46 de grade, atunci este vorba de un obiectiv wide-angle (superangular). Arata ca un fel de telescop intors invers, parka te-ai indeparta de subiect. Daca unghiul este mai mic, atunci ne apropiem de subiect (efect telescopic), iar obiectivul este numit teleobiectiv.

Obiective cu zoom.

Cele mai multe camere sunt dotate cu obiective zoom; acest lucru este valabil atat in cazul camerelor traditionale cat si in cazul celor digitale. Zoom-ul functioneaza cu o distanta focala reglabila. Un obiectiv zoom nu are numai o singura distanta focala. Prin rotirea unui disc sau prin apasarea unui buton, poti mari sau micsora pana la un punct, zoom-ul unui obiectiv. Forma standard a unui zoom este cea optica, unde lentilele camerei maresc imaginea. Zoom-ul digital nu are nimic in comun cu zoom-ul optic. Acesta functioneaza cu ajutorul unui software (interpolare), in care o mica parte din fotografie este marita artificial. Arata de parka te-ai fi apropiat foarte tare de subiect, dar de fapt este o senzatie falsa. Zoom-ul digital nu confera detalii extra in fotografie. Poti realiza aceeasi interpolare in orice program de procesare al imaginilor.

“Imaginea nu este neaparat o sursa de informatie obiectiva, deoarece aparatul foto este constrans de cultura din care face parte persoana din spatele aparatului” - Emese Benko.

CONSIDERAȚII PRIVIND ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Drd. UNGA COSTEL
Primăria Municipiului București

Public administration can be broadly described as the development, implementation and study of branches of government policy. The pursuit of the public good by enhancing civil society and social justice is the ultimate goal of the field. Though public administration has historically referred to as government management, it increasingly encompasses non-governmental organizations (NGOs) that also operate with a similar, primary dedication to the betterment of humanity.

Administrația publică se deosebește, în primul rând, de administrația particulară tocmai prin caracterul său public, fiind prin aceasta pusă în folosul și interesul general al societății sau al unei colectivități anume. Administrația publică nu se confundă, nu se identifică nici cu administrația de stat, întrucât ea are o sferă mai largă de cuprindere și se realizează nu numai prin activitatea organelor statului ci și prin activitatea altor subiecții, inclusiv a autorităților administrației publice locale, a regiilor autonome și a instituțiilor publice.

Administrația publică are ca obiect realizarea valorilor care exprimă interesele statului sau a unei colectivități distincte, recunoscută ca atare de stat, valori care sunt exprimate în acte elaborate de puterea legiuitoare. Prin însăși obiectul său – organizarea executării și executarea legii – administrația publică e strâns legată de puterea legiuitoare și de puterea judecătorească ale cărei hotărâri sunt aplicate și executate în cadrul administrației publice, la nevoie putându-se recurge la mijloace de constrângere statală.

Administrația publică e strâns legată și de puterea executivă dar nu se identifică întocmai cu puterea executivă arătând o sferă mai largă de cuprindere. Așa cum am menționat mai înainte administrația publică se realizează atât de organele puterii executivă (guvernul și ministerele) cât și de autoritățile administrației publice locale, care nu sunt organe ale puterii executive precum și de regii autonome și instituții social-culturale care, de asemenea, nu sunt organe ale puterii executive. Conținutul administrației publice este dat de două categorii de activități : activități cu caracter dispozitiv și activități prestatoare.

Prin activitățile executive cu caracter de dispoziție se stabilește ce trebuie să facă sau să nu facă, ce le este permis sau interzis subiecților de drept, persoanelor fizice sau juridice, administrația publică putând interveni în anumite cazuri cu aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea conduitei prescrise. Această activitate executivă cu caracter de dispoziție se realizează prin acte juridice și fapte materiale de către organele administrației publice și funcționării acestora ca activități specifice principale.

Acesta este un proces complex și laborios care parcurge mai multe etape : documentare, studii, avize, variante, opțiuni, deliberări. Activitățile executive cu caracter de prestație se realizează tot pe baza și în executarea legii, din oficiu sau la cererea persoanelor fizice sau juridice. Prestațiile sunt realizate de organele administrației publice și funcționarii acestora în cele mai diverse domenii din activitate .

Si această categorie de activități se realizează tot prin acte juridice și mai ales prin fapte materiale, pe baza și în condițiile prevăzute de lege. Uneori prestațiile se execută în baza unor contracte încheiate între subiecții administrației publice și beneficiarii prestațiilor. Activitățile de organizare a executării legii și de executare în concret a legii, de natura celor două categorii menționate mai sus, se desfășoară nu numai de organele administrației publice ci și de cele legiuitoare și judecătorești.

Aceste activități apar ca activități subsidiare celor care sunt specifice acestor organe, iar organele care le realizează par nu ca subiecți ai puterii legiuitoare sau ai celei judecătorești, ci ca autorități administrative, ca organe de conducere administrativă ale instituțiilor respective. Activitățile de organizare a executării legii și de executare a acesteia se realizează și de către organizații particulare, activitatea lor fiind și de interes public, prevăzută de lege în conformitate cu prevederile acesteia.

Acești subiecți e drept nu fac parte din sistemul de organizare a administrației publice. Administrația publică poate fi definită ca activitatea de organizare și de executare în concret a legii, cu caracter dispozitiv și prestator, care se realizează în principal de organele administrației publice și în subsidiar și de celelalte organe ale statului, precum și de organizații particulare și de interes public. Noțiunea de administrație publică, față de precizările de mai sus, în accepțiunea formal – organică, evocă următoarele autorități publice : Președintele României, Guvernul, ministerele și alte organe subordonate direct Guvernului, organe centrale de specialitate autonome, instituții subordonate ministerelor: organe locale de specialitate subordonate ministerelor conduse de prefect; organe autonome locale și instituții subordonate acestora.

În sens material funcțional noțiunea de administrație publică evocă acte juridice și operațiuni materiale prin care se execută legea, fie prin emiterea de norme subsecvente, fie prin organizarea sau, după caz, prestarea directă de servicii publice. Într-o formulare concentrată, administrația publică poate fi definită ca ansamblul activităților Președintelui României, Guvernului, autorităților administrative autonome centrale, autorităților administrative autonome locale și, după caz, structurilor subordonate acestora prin care, în regim de putere publică se aduc la îndeplinire legile sau, în limitele legii se prestează servicii publice.

Din definiție desprindem următoarele note dominante :

a) Activitate realizată numai de autorități executive și administrative pe care le intitulăm autoritățile administrației publice.

b) Activitatea de aducere la îndeplinire a legii sau, după caz de organizare sau realizare efectivă a serviciilor publice.

c) Activitate ce se realizează în regim de putere publică, adică prin intermediul prerogativelor, acordate de Constituție și legi, ce fac să prevaleze interesul public atunci când este în conflict cu interesul particular.

Având în vedere exigențele logicii formale și varietatea terminologiei din doctrina de drept public, apreciem că pentru o mai bună înțelegere a concepției asupra administrației publice sunt necesare explicații mai ample. Se știe că orice definiție trebuie să arate genul proxim și diferența specifică. Chiar dacă nu este exprimat expres prin definiție rezultă ca administrația publică este o specie a activității publice, o formă a vieții politice.

Față de cele subliniate anterior nu se mai poate spune că administrația publică este clasicul “executiv” sau “formă fundamentală de activitate a statului”, cum se susținea pe baza Constituției din 1965.

Administrația publică de azi nu mai poate fi clasicul “executiv” pentru simplu motiv că “fenomenul executiv” a devenit altul. La ora actuală ținându-se seama de noile realități constituționale, doctrina operează cu noțiunea de “executiv” pentru a evoca activitatea publică, ce nu este nici legiferare și nici justiție, realizată de autorități cu caracter constituțional și cu origine politică, care impulsionează administrația publică formând de fapt conducerea acesteia.

Administrația publică nu mai este nici formă de realizare a puterii de stat pentru că în sistemul democratic al Constituției României din 1991, ca de altfel în sistemul tuturor constituțiilor democratice, nu numai statul este persoana morală de drept public. Față de reglementările din țara noastră, această calitate în mod neândoielnic aparține și unităților administrativ teritoriale. Administrația locală, în baza principiului autonomiei locale, este ca esență, administrație publică și nu administrație de stat.

Faptul că unele autorități administrative prin care se realizează autonomia locală au și atribuții de administrație de stat, nu înseamnă că toată activitatea lor este statală. Astfel, instituția autonomiei locale ar fi o pură ficțiune, cum a fost în România socialistă. Nu mai puțin, autonomia locală nu poate însemna “stat în stat”, motiv pentru care în toate sistemele democratice din lume întâlnim “tutela administrativă”.

EXPERTIZA MEDICO-LEGALĂ ÎN CAZ DE ÎMPUȘCARE

Drd. RAȚĂ HORIA
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Wounds produced by fire weapons are very important in the domain of forensic medicine with impact on resolving the case itself.

Leziunile produse prin arme de foc prezintă o deosebită importanță în medicina legală; de rezolvarea corectă a acestor probleme în cadrul expertizei medico-legale depinde în bună măsură rezolvarea juridică a cazului.

Medicul legist trebuie să desfășoare o activitate complexă. Deși victima, vie sau de obicei decedată, reprezintă principalul obiect de preocupări al expertului, câmpul de investigații se extinde în mod necesar la absolut toți factorii implicați în împușcare. Fără a depăși limitele impuse de specificul specialității, medicina legală, în împușcare, mai mult decât în alte categorii de morți violente, se apropie fundamental de criminalistică și mai ales de balistica judiciară. Este vorba deci, de studierea din punct de vedere medico-legal, a tuturor armelor ce apar în împușcare, nu numai a cadavrului. Participarea expertului devine deci utilă în multe etape ale urmăririi penale, de la cercetarea locului faptei până la reconstituire.

Sfera de activități a medicului legist include următoarele obiecte de cercetare.

- locul faptei;
- victima (cadavrul);
- îmbrăcămintea acesteia;
- arma de foc și muniția;
- agresorul;
- experimentele medico-legale;
- experimentele de anchetă;
- reconstituirea.

În cadrul primelor capitole ale acestei lucrări am prezentat clasificarea legală (Legea 459/2001) privind regimul armelor și munițiilor în România) a principalelor tipuri de arme.

Din prezentare rezultă că au fost propuse numeroase clasificări ale armelor de foc, după lungimea țevii, după utilizarea acestora în armată sau ca arme civile, după calibrul, după caracterul profesional de producere a armei, după structura țevii, după modul de funcționare (cu încărcare simplă, cu repetiție, cu încărcare simplă, semiautomate, automate).

Traectoria, precizia și viteza glonțului vor fi direct proporționale cu lungimea țevii. Ghinturile (în număr de 4-7) imprimă glonțului o mișcare de rotație (helicoidală) contribuind la creșterea preciziei de lovire.

Cu toate ca exista modele extrem de diferite de arme de foc, elementul important il reprezintă glonțul care de fapt este constituit din urmatoarele părți componente:

- glonțul propriu zis care are forma cilindrica terminandu-se in forma de ogiva și care este constituit din plumb și imbracat intr-o camasa din metal rezistent;

- un cartus in care este fixata baza glonțului și care este incarcata cu praful de pusca;

- o capsă situata la fundul cartusului care contine fulminat de mercur, substanta chimica care se aprinde la percuție. In privința prafului de pusca, mentionăm că in cazul armelor de model vechi, acesta este constituit in proporție de 70% salpetru și 30% sulf și cărbune, astfel încât in momentul aprinderii, arderea acestui amestec se insoteste de flacare fum, mult zgomot, aceasta ardere făcându-se incomplet. Armele moderne folosesc ca incarcatura in cartus, pulberea fără fum care este un amestec din piroxilina și nitroglicerina.

In afara gloantelor obișnuite exista arme care folosesc gloante de tip special cum ar fi gloante blindate, incendiare, deformabile cu penetrare crescuta sau explozive și arme care folosesc alice.

Linia de zbor a proiectilului in forma de arc se numeste traiectorie.

Atunci când glonțul intilneste in cale un obiect, in funcție de natura acestuia și de unghiul sub care il loveste, glonțul il poate traversa, rămine in obiect sau poate să ricoseze.

Capacitatea de destructivă a glonțului a fost mult timp considerată ca fiind determinata in primul rând de asa numita "forța vie" a acestuia. In realitate însă capacitatea de penetrare este determinată de forța vie și se calculează dupa formula $E = mv^2/2$ adica energia este egala cu jumătatea produsului dintre masa și patrutul vitezei (masa este raportul dintre greutate și acceleratia gravitației - 9,81).

Iesind din teava, glonțul isi mărește viteza datorita forței de distensie a gazelor pe o distanta de 1 -10 metri, in funcție in primul rând de lungimea tevei; apoi viteza scade treptat datorită rezistenței opuse de aer și de acțiunea gravitației. Dacă mediul este mai dens, (apă, corp uman, etc.), viteza va scădea mai repede. Trecând prin corp glonțul isi pierde o parte insemnata de energie, dupa țesuturile prin care trece, astfel încât el poate rămâne in corp.

Creșterea penetrabilității proiectilelor a fost realizată prin utilizarea ca miez al proiectilului a Uranului sărăcit (izotopul 238), izotop natural cu timp de injumătățire foarte lung, cu radioactivitate scăzută. Izotopul 238 are masa de doua ori mai mare decât a plumbului deci proiectilul va avea penetrabilitatea de doua ori mai mare decat a celor «normale» pentru aceeasi greutate.

Aspecte generale ale leziunilor produse prin arme de foc

In general, asupra corpului uman proiectilul are 4 actiuni:

- de penetrare, formând un orificiu de intrare rotund sau ovalar cu pierdere de substanță; substanța în minus este antrenată în canal;

- de infundare : atunci când forța vie este mică (la sfârșitul traiectoriei, glonțul despică numai țesuturile ca o pană, formând un orificiu în forma de fantă, corespunzător direcției fibrelor elastice din piele;

- contuzivă : când forța vie este foarte mică glonțul poate acționa ca un obiect dur, bont, neproducând orificiul de intrare, ci doar echimoza sau excoriație;

- de rupere : aceasta acțiune are loc atunci când tragerea se face de aproape, glonțul având o forță vie foarte mare. În acest caz datorită acțiunii gazelor, pot lua naștere orificii de intrare largi, rupte și fisuri radiare.

Când tragerea de aproape s-a făcut într-un organ ce conține o materie bogată în apă (stomac plin sau creier) poate apărea acțiunea zisă hidrodinamică, care, datorită unei legi fizice conform căreia presiunea exercitată pe o suprafață lichidă se răspândește în mod egal pe întreaga suprafață lichidă, determină explozia organului respectiv. Acțiunea de rupere mai poate avea loc atunci când invelisul glonțului acționează separat, sau glonțul este neregulat, sau este animat de mișcări neregulate, fenomen care se petrece atunci când glonțul traversând un obstacol mai consistent se deformează, sau când el ricoșează.

Tinând cont de caracteristicile metalului din care este făcută arma, acesta va putea suporta o presiune maximă a pulberii care poate fi evaluată prin calcul. Va fi deci mai ușor să crești energia cinetică a proiectilului prin creșterea masei acestuia, deși din formula (1) reiese că energia cinetică va crește foarte mult prin creșterea vitezei de deplasare. În realitate însă este foarte dificil să crești viteza de deplasare (limitată de fapt de cantitatea de pulbere arsă). Din această cauză la vânatoarea de animale mari se utilizează proiectile grele.

Proiectilul ideal va avea o formă alungită și va avea o greutate mare. Acest proiectil însă nu va elibera suficientă energie cinetică la contactul cu ținta. O sferă va reține mai multă energie cinetică dar va avea o viteză mică și o frecare accentuată. Un vârf parabolic și o structură dreptunghiulară dorsală (pe secțiune) vor reprezenta un compromis acceptabil. Proiectilul va fi alcătuit din plumb sau din metale și mai grele decât plumbul (uraniu sărăcit).

Dezavantajul plumbului este că are tendința de a-și modifica forma de agregare în funcție de temperatură (și deci în funcție de frecare care este de fapt depinde în mare măsură de viteza de înaintare. La o viteză de înaintare de circa 300 m/s proiectilul de plumb are tendința de înmuiere. La o viteză de peste 600 m/s proiectilul se poate topi complet. Prin alierea plumbului cu staniu sau prin acoperirea plumbului cu o camasă dintr-un material suficient de moale (cupru) să poată permite mularea proiectilului pe canelurile țevii se poate realiza un compromis acceptabil între greutatea proiectilului și caracteristicile geometrice ale acestuia.

Dezavantajele uraniului sărăcit se traduc prin creșterea pericolului de iradiere (neconfirmat medical ci doar o supoziție).

În practică am observat că se pot descrie leziunile tisulare în trei feluri în cazul acțiunii proiectilelor:

1/ Prin zdrobire și lovire directă – acțiune evidentiată în cazul armelor de mână care emit un proiectil cu viteză mică - toate leziunile tisulare sunt produse prin zdrobire și lovire de corp dur

2/ Prin cavitație apare în mod semnificativ în momentul în care proiectilul trece cu o viteză mai mare de 300 m/s. Se descriu cavități permanente (canalul) realizate prin patrunderea propriu-zisă a proiectilului în țesuturi precum și cavități temporare realizate prin accelerarea diferită a unor medii cu densități diferite și care duc la caracterul conic al leziunii produse de proiectil.

3/ Prin efectul realizat de undă de soc. Aceasta acționează pentru timp scurt asupra mediului și nu da modificări semnificative pentru arme cu viteză mică. Pentru arme cu viteză mare, undă de soc poate genera presiuni de peste 200 de atmosfere, suficient pentru a produce fracturi și rupturi tisulare la distanță (confirmat și de DiMaio și Zumwalt - 1995).

Inițial s-a crezut că atât viteză proiectilului cât și masa acestuia vor modifica felul leziunii. Actualmente, toți autorii consultați sunt de acord în a considera viteză proiectilului ca fiind primordială (144). Viteza a fost inițial clasificată drept mică (sub 300 m/s), medie (între 300 și 600 m/s) și mare peste 600 m/s. O armă de asalt (de război) de 7,65 mm de tip M16 este proiectată pentru a produce leziuni mari la viteze mari. Proiectilul are masă mică, balansează rapid în țesuturi, cavitează rapid și eliberează toată energia cinetică la impact. Un proiectil tras de o carabină de vânătoare (7,65 mm) va avea o masă mai mare fapt ce va permite acestuia să penetreze mai adânc și să elibereze energia la distanță.

Proiectilul, la o viteză normală, va produce o plagă transfixantă, astfel încât vom constata un orificiu de intrare, un canal și un orificiu de ieșire. Bineînțeles că în cazul plăgilor oarbe, vom avea numai un orificiu de intrare și un canal în fundul caruia vom găsi glonțul.

Studiul orificiului de intrare.

Orificiul de intrare este mai mic decât calibrul proiectilului datorită faptului că pielea are un grad de elasticitate determinat de fibrele de elastină. În plus tegumentul se retractă în momentul în care este agresat. Orificiul poate fi egal ca dimensiune cu calibrul glonțului când pielea este situată aproape de os, cum se întâmplă la craniu, unde capacitatea elastică a tegumentului este micșorată. Orificiul de intrare este mai mare decât calibrul glonțului în tragerile de aproape sau cu teava lipită, când acțiunea distructivă a proiectilului este asociată cu acțiunea gazelor.

În mod obișnuit în tragerile de departe orificiul de intrare este rotund; el poate fi oval atunci când glonțul nu patrunde perpendicular ci sub un unghi oarecare, sau datorită elasticității pielii. Orificiul de intrare mai poate fi neregulat în

tragerile de aproape când intervine forța gazelor, sau atunci când virful glonțului este bont sau rotund.

Cu cât forța vie a glonțului este mai mare, în tragerile de departe, cu atât marginile orificiului vor fi mai netede. La nivelul orificiului de intrare a proiectilului se observă o serie de modificări care au mare importanța medico-legală. Aceste modificări apar în mod constant indiferent de distanța de la care s-a tras și se datoresc acțiunii factorilor primari ai împuscării (proiectil).

1. Gulerășul de excoriație este o mică lipsă de substanță la nivelul buzei orificiului de intrare. Explicația producerii acestei excoriații este următoarea : epidermul este mai puțin elastic decât corionul, acesta se rupe primul în contact cu proiectilul și se detasează în jurul plăgii, pe o distanță de 1-2 mm de marginile orificiului. La omul viu gulerășul de excoriație sau de eroziune are o culoare roșie; la cadavru, fiind vorba de o lipsă de substanță se pergamentează.

2. Gulerășul de ștergere (mânjire) se datorește ștergerii glonțului de marginile orificiului, determinând încărcarea acestor margini cu particule de pulbere nearse, unsoare, fum, (elemente ce se găsesc pe cămășa glonțului).

3) Inelul de metalizare se datorește și el ștergerii glonțului de marginile orificiului de intrare, aici depunându-se mici particule metalice antrenate pe glonț în urma frecării acestuia de teava.

Atunci când distanța de la care s-a tras este mai mică de 60 cm - 1 m (după tipul de armă) în jurul orificiului de intrare apar pe lângă modificările amintite mai sus, o serie de modificări noi, datorită factorilor suplimentari sau secundari. Acestea sunt :

1. Tatuajul care se datorește depunerii pe piele în jurul orificiului de intrare, a pulberilor nearse ce determină o serie de incrustații negricioase dispuse pe o suprafață cu atât mai mare cu cât gura teii este mai departe de corp.

2. Mansonul de fum se datorește funinginei.

3. Arsurile datorită acțiunii flăcării.

4. Aspectul neregulat al marginilor orificiului de intrare, care este urmarea acțiunii gazelor.

Aceste 4 modificări apar așa cum am arătat numai în tragerile de aproape și ele variază ca intensitate după tipul de armă : astfel la armele vechi acțiunea lor se manifesta până la o distanță de 1,5 m., acțiunea flăcării, a fumului și a pulberilor nearse fiind mai intensă. În schimb la armele moderne acțiunea acestor factori suplimentari se manifestă de la o distanță mai mică (cca. 60 cm) iar acțiunea gazelor este mai puternică.

Prezența factorilor suplimentari (pulbere nearsă sau fum) se pune în evidență pe piele (în jurul orificiilor de intrare sau în spațiul dintre police și index la sinucidere) prin prelevări din aceste zone și folosirea în laboratoarele criminalistice a reacțiilor chimice specifice cu brucină și difenilamină. Se pot face prelevări și de pe haine.

In medicina legală in raport cu aceste modificari se vorbeste de trageri in limita de actiune a factorilor suplimentari sau in afara limitei acestor factori. In acest fel se poate vorbi despre trageri cu teava lipita sau semilipita, de trageri de foarte aproape, de trageri in limita factorilor suplimentari și de trageri in afara factorilor suplimentari.

Orificiul de intrare in trageri cu teava lipita (imagini reproduse după webpath

Trageria cu teava lipita prezintă doua situații:

a) - cind gura tevii este aplicata ermetic pe piele. In acest caz, orificiul de intrare este inconjurat de inelul de imprimare al gurii tevii, iar proiectilul si factorii suplimentari se afla pe canalul produs de gaze si de proiectil;

b) - cind gura tevii nu este aplicata ermetic, gazele patrund sub piele si o rup sub forma de cruce sau stea.

In tragerile efectuate cu arma de vatoare sau cu teava lunga, leziunile fiind extrem de extinse, este foarte greu de identificat orificiul de intrare si iesire.

Orificiul de intrare in tragerea cu teava apropiata

- Are loc in limitele actiunii factorilor suplimentari (flacara, gaze, fum, pulbere nearsa) pe care-i vom analiza in mod separat pe zone;

a)- zona actiunii flacarilor - pentru pulberea neagra aceasta zona se caracterizeaza printr-o pirlire a epidermei si parului. Urme se observa si pe imbracaminte.

b)- zona actiunii gazelor - gazele au o actiune mecanica, termica si chimica.

- mecanic, la o distanta de 1-5 cm, poate rupe imbracamintea, avind un aspect cruciform. In tragerile de la 10 cm, orificiul de intrare in imbracaminte este rotund si neregulat;

- termic, se manifesta prin pãrlirea tesuturilor;

- chimic, se constata aparitia carboxihemoglobinei in rana produsa (coloratie rosu-carmin a tesutului si muschilor din jurul rãnii).

c)- zona actiunii fumului - difera de culoare, de originea pulberii: neagra (pulgerea neagra), gri, galbena, verde etc. pentru pulberile fara fum. In tragerile pina la 5 cm, se formeaza un cerc negricios cu diametrul de 3-8 cm, lezeaza epiderma; in tragerile de la 7-15 cm, un cerc mai putin vizibil cu marginile periferice neclare.

d)- zona actiunii pulberii nearse (zona de tatuaj)

Incrustarea granulelor acestei pulberi in jurul orificiului de intrare, formeaza o figura concentrica si circulara in tragerile perpendiculare si una ovoida in tragerile oblice. Marimea acestor figuri creste cu distanta iar numarul lor este invers proportional cu cresterea distantei.

Orificiul de intrare in tragerea de departe

Se caracterizează prin absenta factorilor suplimentari la nivelul orificiului de intrare; de aici problema dificila pentru expertiza medico-legala. Se impune de aceea un examen minuțios al poziției victimei si a celui care a tras si gasirea urmelor elementelor accesorii proiectilului (tuburi arse, bure, capace etc.).

Se fac aprecieri asupra energiei cinetice atribuite de proiectil precum si o examinare minutioasa a proiectilului.

In cazul armelor de vinatoare, conul de imprastiere a alicelor da indicii pretioase anchetei. Pina la 0,5 cm alicele sunt grupate formind un singur orificiu de intrare mare, rotund cu margini oarecum neregulate. Peste aceasta distanta alicele incep sa se imprastie in jurul unui orificiu central.

Studiul Canalului

Studiul canalului are importantã in primul rând in aprecierea direcției de tragere. Canalul este in general drept, insã el poate prezenta devieri in raport cu țesutul prin care trece.

El poate prezenta aspectul unei linii frante sau in zig-zag, dacã proiectilul intilneste in cale rezistența osoasă: deasemeni canalul poate fi frânt in cazul când traseul trece la nivelul unor organe ce ulterior se pot deplasa (anse intestinale). O

alta varietate de canal este cel in seton : aceasta se intimpla când glonțul animat de o forță vie mica, loveste pielea la nivelul unui plan dur osos imediat subiacent, cum este spre exemplu la craniu; in acest caz dupa patrunderea prin piele, proiectilul isi creează un drum intre aceasta și os ocolind craniul in semicerc și iesind de partea opusa. Există și posibilitatea unor plăgi tangențiale.

In canal (care la autopsie nu este recomandabil a fi sondat spre a nu se creea cai false, ci trebuie disecat strat cu strat) vom putea gasi in afară de sânge, fragmente de organe distruse, eschile osoase când sunt lezate oasele, diferite particule antrenate de la nivelul orificiului de intrare, corpi straini, in special imbracaminte. In cazul unor plăgi oarbe, la fundul canalului vom intilni proiectilul.

Traiectul proiectilului poate avea uneori in corp un mers curios, fiind deviat sau alunecând peste unele structuri tisulare mai dure (oase, tendoane) sau când imprumută chiar traseul unor vase.

Studiul orificiului de iesire.

Trecând prin corp glonțul isi pierde o parte insemnata din energie, astfel ca la iesire el actionează ca o pană asupra pielii, desfacând-o sub forma de fanta. De aceea la nivelul orificiului de iesire nu intilnim pierdere de substanta, asa încât acesta va avea un aspect caracteristic, fără pergamentarea marginilor. Dimensiunile orificiului de iesire pot fi mai mici decit ale glonțului sau pot fi egale sau mai mari decât proiectilul.

In studiul comparativ dimensional dintre orificiul de intrare și cel de iesire trebuiesc cunoscute urmatoarele:

1. Pentru ca orificiul de intrare să fie egal cu cel de iesire, proiectilul trebuie să treacă prin corp cu mare viteza, să fie animat de o miscare helicoidala accentuată, să străbată țesuturi având aceeasi densitate și să nu se deformeze pe traiectorie dupa pătrundere.

2. Pentru ca orificiul de intrare să fie mai mare decit cel de iesire, trebuie ca proiectilul să intre oblic și să iasa perpendicular, să antreneze la intrare un corp străin pe care apoi sa-l abandoneze in canal și asupra orificiului de intrare să actioneze și gazele.

3. Pentru ca orificiul de intrare să fie mai mic decit orificiul de iesire, trebuie ca proiectilul odata intrat să se deformeze pe traiectorie mărindu-si volumul, sau el să intre perpendicular și să iasa oblic ; in sfirsit acest aspect mai apare atunci când proiectilul antrenează la iesire eschile osoase.

Leziunile produse cu arme de foc speciale.

In afara leziunilor descrise, produse cu armele de foc obisnuite, trebuiesc arătate câteva aspecte lezionale intâlnite in cazul utilizarii unor arme speciale cum

ar fi armele de vânătoare sau armele de construcție personală (cu teava retezată, etc.) sau a pistoalelor cu emisie de gaze și proiectile de plastic.

Aspectul orificiului de intrare în cazul armelor de vânătoare prezintă deosebiri de aspect în raport cu distanța de la care s-a făcut tragerea. Traiectul alicelor în spațiul de la gura țevii la piele formează un trunchi de con cu baza mare situată pe piele și cu vârful la gura țevii. Alicele folosite în cazul armelor de vânătoare (indiferent de dimensiunea acestora) vor intra în corpul victimei înmănușate, formând un singur orificiu de intrare în cazul tragerilor de foarte aproape (până la 50 cm). Între 50 cm-2 m începe dispersia alicelor (se constată un orificiu mare central și câteva orificii mici satelit). După 2 m dispersia e totală. La 50 m distanță de tragere, alicele se dispersează pe o suprafață de 1 m pătrat. La 300 m (limita maximă de bataie a armelor de vânătoare cu alică) dispersia e maximă.

Marginile orificiului de intrare în tragerile cu arme de vânătoare de la distanță mică vor fi neregulate, anfractuozitate, cu pierderi de substanță. În cazul tragerilor de foarte aproape cu arme de vânătoare, la nivelul orificiului de intrare se poate întâlni pe lângă aspectul menționat și bura cartușului de vânătoare. În cazul în care distanța de la care s-a tras se mărește, putem întâlni un orificiu de intrare mare, anfractuos și în jurul acestuia câteva mici orificii satelit fapt ce arată locul de intrare al unui snop compact dar și a unor alică separate. În sfârșit pe măsura ce distanța de la care s-a tras crește, vom constata orificii separate, reprezentând orificii de intrare dispuse pe o suprafață cu atât mai mare cu cât distanța de la care s-a tras este mai mare.

În ceea ce privește armele cu teavă retezată, acestea se caracterizează din punct de vedere medico-legal prin producerea unui orificiu de intrare cu aspect rupt, dilacerat, datorită pe de o parte acțiunii gazelor, precum și faptului că foarte adesea în aceste cazuri proiectilul (proiectilele) nu pătrunde perpendicular ci oblic. Armele cu teava retezată nu au o bătaie mare, de multe ori pe suprafața tegumentului evidențându-se un tatuaj sau leziuni de arsură de gradul doi sau trei.

Armele de foc cu emisie de gaze pot determina la nivelul tegumentului tatuaje specifice produse prin acțiunea flăcării sau a gazelor. Acțiunea acestor arme de descurajare se desfășoară până la 5 metri și în aceste condiții se pot constata arsuri de grad doi sau trei inclusiv la nivelul mucoaselor oculare și ulceratii corneene.

Acțiunea specifică a gazului paralizant (neurotoxic) poate determina intoxicații grave. Pe lângă acțiunea specifică a gazului se pot decela leziuni contuzive produse prin căderea victimei.

Substanțele toxice care sunt utilizate ca muniție de descurajare sunt: cloracetofenona și cloropicrina. Acțiunea iritantă se constată la concentrații de 0.002-0.005 mg/l. Simptomatologia generală este de tip lacrimogen asociat cu fotofobie. La concentrații mari acțiunea lacrimogenă poate deveni secundară, acțiunea primară fiind iritativă.

Proiectilele de plastic sau de cauciuc pot genera leziuni traumatice cu aspect contuziv (asemeni lovirii cu sau de corp dur) sau plăgi contuze clasice care pot ridica diagnosticul medico-legal de punere in primejdie a vietii, in condițiile in care se pot constata acest gen de leziuni in zone anatomiche specifice.

Proiectile cu uraniu sărăcit (US) au pe lângă acțiunea penetrantă directă și o acțiune de durată, cu caracter radioactiv considerat minim (US are timp de injumătățire de 4.5 milioane de ani).

Proiectilele de aviație conțin ca miez 298 de grame de US, fapt ce le permit să străbată orice fel de blindaj și apoi, după impactul primar, să se fragmenteze in mii de proiectile « secundare » cu efect letal variabil. Proiectilele pentru armele de infanterie au o greutate mai mică (cca 100 gr).

Prin fragmentare, proiectilul primar eliberează o cantitate variabilă de oxid de uraniu in aer și in praf.

Inhalarea particulelor de aerosoli bogate in US duce la depozitarea particulelor radioactive in plămâni de unde pot trece în sânge si apoi către alte organe țintă (creier, rinichi, ganglioni limfatici, testicule sau ovare). In plus aerosolii pot fi ingerați cu apa sau cu alimentele.

Acțiunea de durată a US constă in producerea cancerului sub diferite forme (inclusiv leucemie) sau infertilitate, mutații genetice și malformatii la copii născuți in zonele de conflict. Praful radioactiv va fi decelat la distanțe de peste 40 de km de zona de conflict, in funcție de fenomenele meteorologice. In războiul din Golf, particule radioactive au fost descoperite in aer la doi ani de la terminarea conflictului

Expertiza medico-legală a leziunilor produse prin arme de foc.

Medicul legist are de adus un răspuns la următoarele întrebări:

1. Dacă este sau nu vorba de o leziune produsă prin arme de foc,
2. Numărul impușcăturilor,
3. Care este orificiul (orificiile) de intrare și cel de iesire,
4. Care este direcția din care s-a tras,
5. Care este distanța de la care s-a tras,
6. Tipul de armă folosit in impușcare,
7. Daca poate fi vorba de autoimpuscare,

Pentru rezolvarea acestor probleme expertiza medico-legală trebuie incepută printr-un examen metodic al locului faptei. Aici vor fi cercetate toate urmele balistice ale impușcării : proiectile și cartușe găsite, urme de ricasaj, etc. Pentru aprecierea direcției din care s-a tras, este de o deosebită importanță poziția in care a fost găsită victima. Vor fi efectuate fotografiile ale locului faptei, fixând in imagine poziția in care a fost găsită victima, locul unde se găseste arma (posibil in mâna victimei).

Examinarea armei, ridicarea și transportul ei, examinarea proiectilului, sunt preocupari pentru laboratorul criminalistic, ca și examinarea amprentelor digitale descoperite pe armă și mai ales pe încărcător și pe cartușe.

Pentru diagnosticul unei plăgi produse prin arme de foc pledează în mod cert prezența factorilor suplimentari ai orificiului de intrare, prezența în corpul victimei a proiectilelor sau alicelor, găsirea unui canal frânt sau multiplu.

Orificiul de intrare al proiectilului trebuie diferentiat de o plaga produsă prin instrumente intepătoare. Trebuie ținut cont că există posibilitatea unui singur orificiu de intrare și a mai multor orificii de ieșire în cazul când glonțul, întâlnind planuri dure osoase se fragmentează, sau când acesta antrenează și imprimă spre ieșire eschile osoase.

Determinarea direcție și distanței de tragere

În literatura de specialitate, ca și în vocabularul folosit în mod curent, prin distanța de tragere sau distanța împușcăturii, se înțelege distanța în linie dreaptă, măsurată în centimetri sau metri, de la retezătura dinainte a țevii armei cu care s-a tras până la suprafața obiectului lovit de glonț.

Această suprafață de tragere nu corespunde totdeauna cu traiectoria glonțului, care este o linie curbă. Prin traiectorie se înțelege drumul real parcurs de glonț, de la punctul de origine (plecarea din armă) până la obstacolul în care se oprește sau punctul de cădere.

Există următoarele trei categorii de distanțe:

- a) – distanța nulă;
- b) – distanță mică;
- c) – distanță mare.

Se impun câteva explicații despre fiecare dintre aceste distanțe urmând ca în continuare să se analizeze modul în care ajută urmele rămase la locul infracțiunii la determinarea lor.

a. Tragerea se consideră cu distanță nulă atunci când în momentul împușcăturii, arma avea retezătura dinainte a țevii lipită de obiectul în care s-a tras. Această situație se poate petrece atât în cazul sinuciderilor, cât și în cazul când criminalul s-a putut apropia mult de victimă, lipindu-i țeava armei de corp. În acest caz, rămân o serie de urme specifice, pe obiectul asupra căruia s-a tras (corp omenesc, îmbrăcăminte etc.) care duc rapid la determinarea distanței de tragere (a se vedea urmele lăsate de gaze și flacără).

b. Tragerea se consideră de la distanță mică în situația când între corpul lovit și retezătura dinainte a țevii armei, în momentul împușcăturii, se află o depărtare începând de la 1-2 cm până la 1,5 m.

Printre urmele lăsate în aceste situații, cele mai importante sunt urmele secundare ale împușcăturii; cu ajutorul acestora, la nevoie completând cu trageri experimentale, se poate stabili distanța de la care s-a tras (C Suci – 1972).

c. Tragerea se consideră de la distanță mare atunci când între retezătura dinainte a țevii armei și corpul lovit de glonț, este o distanță mai mare de 1,5 m și lipsesc urmele secundare ale împușcăturii, asupra țintei acționând numai glonțul.

În această categorie intră tragerea de la distanța de 5 m ca și cele efectuate de la distanța de 15 m, .. 50 m câteva sute de metri .

De asemenea, urmele suplimentare ale împușcăturii pot indica în cazurile de trageri cu țeava lipită de la distanță mică, persoana care a efectuat tragerea.

Astfel, pe baza trăgătorului care a efectuat chiar numai o singură tragere cu un pistol de cal. 9 mm, 7,65 mm sau 7,62 mm cu țeava lipită sau de la mică distanță, 5-30 cm, se pot găsi urme de funingine și granule de pulbere nearsă care sunt depuse pe mâna trăgătorului de acțiunea presiunii gazelor refulată la atingerea suprafeței corpului în care s-a tras.

La pistoalele de calibru mai mic, cum ar fi, cele de 6,35 mm urmele rămân numai la distanța de 20 cm.

De asemenea, pe mâna trăgătorului care a efectuat trageri repetate la distanțele mai sus indicate, urmele sunt mai accentuate.

Acest fenomen se explică prin faptul că funinginea și particulele de pulbere nearsă, angrenate de presiunea gazelor, lovesc puternic în corpul în care s-a tras, în urma căruia o parte din ele se fixează pe corp, o altă parte, este împinsă de presiunea gazelor în cercuri concentrice în jurul orificiului, iar o mică parte este aruncată înapoi către din care s-a tras și respectiv către mâna trăgătorului.

Recoltarea acestor urme de pe mâna trăgătorului, analizarea lor și stabilirea faptului că ele provin din arderea unei pulberi duc la identificarea persoanei care a tras.

Experiențele au stabilit că ștergerea superficială a mâinii nu îndepărtează aceste urme, ci este necesară o spălare cu săpun a suprafeței corpului pentru a îndepărta complet impuritățile.

În asemenea cazuri, la identificarea persoanei vor concura și alte categorii de urme, printre care, stropiturile de sânge, atunci când s-a tras recent, iar infractorul a fost prins imediat după săvârșirea faptei.

O altă cauză concură la existența urmelor de funingine și a particulelor de pulbere nearsă, este și faptul că prin reculul închizătorului, o parte din gaze și granule sunt împinse înapoi și se depun pe mâna trăgătorului. Tot din această cauză, se pot descoperi asemenea urme pe obrazul și umărul hainei trăgătorului, atunci când tragerea s-a efectuat cu o armă cu țeavă foarte lungă, care a fost înșurubată în umăr.

Particulele de pulbere nearsă vor fi căutate pe suprafața obiectelor ce se presupune că se aflau în fața armei până la distanță de circa un metru. Ele apar ca niște puncte, de obicei de culoare închisă, fiind arse la suprafață, lipite de partea exterioară a obiectelor asupra cărora s-a tras. De asemenea, se vor căuta pe hainele și pielea victimei, firele de păr, etc. contribuind atât la determinarea felului pulberii ce a fost utilizată la arma de foc, cât și la stabilirea distanței de la care s-a tras.

Recoltarea particulelor de pulbere de pe corpul sau îmbrăcămintea victimei sau infractorului se poate face prin cele trei metode:

- simpla scurtare a îmbrăcămintei sau aplicarea unui strat cald de parafină pe locul unde a rămas aceste particule de pulbere;

- prin metoda chimică, care constă în tratarea cu reactivul alfa-naftilamina, la locul unde au rămas aceste particule de pulbere sau prin reacția de brucină sau difenilamină;

- prin metoda fizică care se bazează pe folosirea izotopilor radioactivi sau pe fotografia cu raze infraroșii a obiectelor de culoare închisă.

Urmele suplimentare ale împușcăturii pot indica cazurile de trageri cu țeava lipită sau de la distanță mică, lucru de mare importanță atunci când se va invoca sinuciderea sau accidentul.

La sinucideri au mare valoare urmele suplimentare ce se descoperă pe mâna sinucigașului, constituind o probă puternică că nu este o înscenare a unei sinucideri.

Fenomenul a fost explicat anterior de urmele lăsate în cazul tragerilor cu țeava lipită sau de la mică distanță.

Urmele suplimentare pot fi căutate și pe mâna bănuitului atunci când s-a săvârșit un omor cu armă de foc, la care s-a tras de la distanță foarte mică.

Recoltarea acestor urme de pe mâna trăgătorului, analiza lor și stabilirea faptului că ele provin din arderea unei pulberi duc în unele cazuri la identificarea persoanei care a tras. Experiențele au stabilit că ștergerea superficială a mâinii nu îndepărtează aceste urme, ci este necesară o spălare cu săpun pentru a îndepărta impuritățile.

Factorii secundari ai împușcăturii trebuie studiați în amănunțime, întrucât repartiția acestora în jurul orificiului de intrare sunt fenomene cu variații, ce apar în cazul folosirii cartușelor de fabricație diferită, a celor provenite din aceeași fabricație dar din locuri diferite, ca și în cazul tragerilor cu arme de aceeași fabricație, tip și model (90,95). De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că prin trageri succesive, urmele se încarcă cu funingine și granule de pulbere, împiedicând determinarea exactă a distanței.

Pentru stabilirea distanței de la care s-a tras se va folosi aceeași armă și cartușe din același lot de fabricație. Erorile posibile sunt cuprinse între limitele +/- 5 cm.

În vederea evidențierii urmelor factorilor suplimentari și stabilirea distanței de tragere cu ajutorul alfa-naftilaminei se folosesc hârtie fotografică alb-negru, fixată cu tiosulfat, spălată și uscată, tratată timp de 10 min. cu o soluție de 1% acid sulfuric. După o nouă uscare, hârtia se îmbibă cu o soluție alcoolică de 0,5 % alfa-naftilamină, devenind sensibilă pentru nitriți și nitrați.

Hârtia sensibilizată se așează pe o suprafață plană, iar îmbrăcămintea de cercetat se aplică în contact direct cu aceasta, iar deasupra materialului se pune o

țesătură textilă îmbibată într-o soluție de 25% acid acetic, călcându-se cu fierul încins cca. 2 minute. Hârtia foto se scoate și se spală cu alcool metilic și apă distilată. Prezența nitraților este evidențiată prin apariția unor puncte sau pete roșii.

Dacă se schimbă ordinea de așezare (materialul cercetat –cu fața în sus, hârtia sensibilizată și apoi pânza îmbibată cu acid acetic 25%) la trecerea cu fierul de călcat încins, versoul hârtiei va fi roz, iar nitrații își vor trăda locul prin diferite forme de pete albe.

Pe baza acestor examinări se pot trage următoarele concluzii:

- odată cu creșterea distanței de la care s-a tras crește și suprafața impregnată cu factorii suplimentari ai împușcăturii din jurul orificiului de intrare;

- intensitatea urmelor lăsate pe hârtie de factorii suplimentari ai împușcăturii se reduce pe măsură ce se mărește distanța de la care se efectuează tragerea. În timp ce la distanțe mici această intensitate este maximă, din cauza concentrării acestor factori pe o suprafață mică formând pete, odată cu mărirea distanței de tragere și deci a suprafeței impregnate, concentrație scade și urma evidențiată apare sub forma unor puncte colorate din ce în ce mai distanțate.

Urmele factorilor suplimentari pot fi puse în evidență chiar dacă s-au efectuat trageri de la o distanță mai mare decât lungimea țevii armei cu acre s-a tras.

Mărimea suprafeței din jurul orificiului de intrare de unde se pot evidenția factorii suplimentari, variază în funcție de tipul și calibrul armei.

În cazul tragerilor de la distanță cuprinse între distanța mică și cea mare adică de la o distanță egală cu d 3-4 ori lungimea țevii armei, când cu ajutorul metodelor chimice clasice nu se poate dovedi existența urmelor suplimentare ale împușcăturii, se folosește o metodă fizică modernă prin aplicarea izotopilor radioactivi. Prin această metodă se poate stabili tragera s-a efectuat de la o distanță de 50-250 cm.

Distanța de la care s-a tras are influență și asupra leziunii de impact cu glonțul. Leziunea de impact conține orificiul, inelul de ștergere și inelul de contuzie.

Marea majoritate a autorilor descriu un orificiu de pătrundere rotund în cazul pătrunderii perpendiculare a glonțului și un orificiu oval în contactul sub un anumit unghi (Kernbach, Prokop – 88, 128). Unii sesizează paralelismul dintre alungirea ovalului și micșorarea unghiului de impact (Derobert, 48) care sugerează și o aprecierea cantitativă susținând că orificiul devine oval sub un unghi de 70°.

Cercetările din ultimele decenii au ajuns la o serie de remarci deosebit de interesante privind modificarea aspectului și a dimensiunilor orificiului în funcție de unghiul de impact. Stabilirea unui raport între aceste modificări morfologice și unghi este considerată ca fiind posibilă teoretic dar fiabilitatea acestor măsurători nu a fost stabilită indubitabil.

Idea de plecare este că în momentul când atinge pielea, glonțul lovește epidermul care, nefiind elastic se rupe net; dermul, din contră (având în constituția

sa țesut conjunctiv, deci fibre elastice) cedează cu dificultate la acțiunea penetrantă a glonțului, ele destinzându-se în “deget de mânășă” și fiind perforat în ultimă instanță apoi totul revine la loc. Evident minus-țesutul (orificiul propriu-zis) din derm este mai mic decât cel al epidermului, ultimul având în general tendințe să se apropie ca dimensiuni de cele ale (secțiunii) glonțului. Tocmai această diferență între minus-țesutul dermic și de cel epidermic este de fapt inelul sau gulerașul de contuzie. Deci, detaliul orificiului de intrare care se apropie ca dimensiuni de cele ale glonțului, pentru că nu suferă modificări datorită elasticității – este marginea exterioară a gulerașului de contuzie “rebordul epidermic”.

Când glonțul lovește în unghi drept, marginea externă a gulerașului de contuzie este rotundă sau aproape rotundă, datorită elasticității diferite a dermului subiacent, iar gulerașul de contuzie, circular și egal ca lățime pe toată întinderea sa. Când, însă, glonțul pătrunde sub un unghi oarecare, el vine în contact cu pielea nu numai cu vârful său ci și printr-o parte din fețele sale laterale, parte cu cât mai întinsă cu cât înclinarea contactului este mai mare. Este deci normal ca forma marginii exterioare a gulerașului de contuzie să devină rotundă, ovală, iar gulerașul de contuzie să fie în loc de circular cu lățime egală, ovalar inelar, către semilunar; deci când glonțul pătrunde în unghi ascuțit, epidermul se rupe mai mult acolo unde se realizează contactul forte. Acest aspect are o importanță deosebită pentru că permite stabilirea sensului în cadrul unghiului de contact.

Măsurând cele două axe ale leziunii și raportându-l într-o anumită relație matematică, se poate stabili, după unii autori, unghiul de impact:

$$\sin E = \frac{b}{a}$$

în care această relație trigonometrică, foarte ușor de calculat se face în baza raportului dintre diametrul – calibrul glonțului, reflectat în leziune prin axul mic al ovalului trigonometric ($b =$ cateta opusă unghiului E) și diametrul mare, al secțiunii maxime a glonțului la unghiul dat sub care cade, reflectat în leziune prin axul mare al ovalului trigonometric ($a =$ ipotenuza). Cu alte cuvinte:

$$\sin E = \frac{\text{axul mic al leziunii}}{\text{axul mare al leziunii}}$$

Căutându-se apoi în tabelele de logaritmi se găsește direct unghiul care corespunde raportului respectiv.

În unghiuri de impact de $1^\circ - 5^\circ$ glonțul ricoșează sub un unghi mai mare decât cel de incidență, cu care ocazie dă naștere unor leziuni superficiale (echimoze, escoriații).

Se consideră ca fiind deosebit de interesante aceste corespondențe matematice sub rezerva verificării lor în condiții biologice, pa cale experimentală. Ar fi o eroare, să se identifice rezultatele obținute pe ținte de diferite materiale și chiar

cadavre, cu ceea ce se întâmplă “pe viu” pentru că: nici o parte a corpului nu este plată; există o capacitate de extensie a țesuturilor, și mai mult, ea variază în funcție de diversele regiuni ale corpului; pielea este mobilă pe straturile subiacente. Acțiunea glonțului asupra pielii este deci deosebit de complexă, trebuind să se aibe în vedere: elasticitatea neegală a stratului a straturilor sale, suportul pe care stă (grăsimea, mușchi, oase), grosimea diferită, extensibilitatea diferă în diferitele regiuni, liniile de extensie.

La variabilele enumerate mai sus, aparțin victimei, se adaugă și cele din partea glonțului și mișcărilor pe care acesta le realizează pe distanța țevă-țintă.

În tragerile de la distanță apropiată se adaugă, cu valoare orientative însă, acțiunea unor factori secundari (suplimentari) ai împușcăturii despre care s-a arătat și anume, acțiunea flăcării și a particulelor de pulbere. Dacă traiectoria glonțului este oblică față de piele, urmele lăsate vor fi intense și dispuse într-o zonă mai îngustă pe partea unde glonțul lovește mai întâi; și invers, difuze și împrăștiate pe un câmp mai mare, uneori chiar absente, pe zona apusă .

Stabilirea unghiului de impact între glonț și victimă, este merit să contribuie la elucidarea unor aspecte de o deosebită importanță pentru organele de urmărire penală.

Pe baza urmelor principale ale împușcăturii se pot determina direcția și unghiul de tragere.

În general, pentru stabilirea direcției din care glonțul a venit în momentul lovirii țintei, se procedează astfel: la început este necesar să se constate din ce parte a venit glonțul, iar apoi sub ce unghi a venit ținta.

În cazul canalelor oarbe, direcția din care a venit glonțul se determină ușor dacă se cunoaște precis poziția pe care a avut-o obiectul în momentul când a fost lovit. Partea obiectului unde se găsește orificiul de intrare a glonțului, indică direcția din care s-a tras.

Dacă glonțul străpunge complet un corp, obiect etc. se formează un orificiu de intrare, un canal și un orificiu de ieșire. Orificiul de intrare se deosebește, în general, de cel de ieșire pentru că în majoritatea cazurilor este mai mic, are marginile regulate și uneori circulare în timp ce orificiul de ieșire este mai mare prezentând rupturi de material, o zdrențuire foarte pronunțată și de cele mai multe ori o formă neregulată. În plus, în cazul când s-a tras de la mică distanță, se vor mai descoperi în jurul orificiului de intrare, urmele secundare ale împușcăturii. La nivelul orificiului de intrare se formează urma caracteristică, denumită inelul de metalizare. Descoperirea inelului de metalizare, dovedește că deteriorarea de pe țintă a fost creată de un glonț tras cu armă de foc, chiar și atunci când tragerea a fost efectuată de la distanță mare.

Dacă un glonte a perforat sticla unui geam sau o oglindă, spărtura va prezenta o anumită dimensiune, având în jurul ei o serie de crăpături radiale (ce

pleacă dinspre centru ca niște raze), precum și crăpături concentrice care înconjoară spărtura la diverse distanțe, unind între ele crăpăturile radiale.

Din examinarea spărturii, mai ales când geamul este mai gros și spărtura nu este mare, se observă că într-o parte a geamului orificiul este mai mic, iar în cealaltă parte orificiul este mult mai mare canalul fiind în formă conică .

După plasamentul conului, se stabilește direcția din care a venit glonțul și anume din partea mai îngustă a acestuia. În cazul când zona din jurul orificiului de intrare nu mai există, se poate determina direcția de tragere după orientarea și profilul crăpăturilor radiale și a celor concentrice la care există tendința formării unei spărturi conice. În plus, în astfel de cazuri, prezența cioburilor de sticlă într-o anumită parte a geamului indică direcția în care se deplasa glonțul ce a spart geamul, unghiul sub care lovește glonțul și mărimea glonțului.

În lemn, orificiul de intrare se prezintă sub formă aproape circulară, având uneori, inelul de metalizare foarte pronunțat, pe partea de început a canalului, în timp ce orificiul de ieșire prezintă un aspect zdrențuit, cu așchii îndreptate și aruncate în sensul de deplasare a glonțului.

În tablă, orificiul de intrare are formă mai rotundă decât cel de ieșire, este în general ceva mai mic, dacă tabla este dintr-un metal mai moale, cum este fierul, cuprul, alama, etc. iar marginile orificiului vor fi îndoite și întoarse către partea în care se deplasa glonțul.

Determinarea direcției de tragere se poate face astfel:

- în cazul când glonțul în drumul său, lovește două obiecte diferite, perforându-le, direcția de tragere va putea fi determinată destul de precis, considerând o linie dreaptă ce unește urmele lăsate de el, linie prelungită în partea din care a venit. Această linie imaginară corespunde cu traiectoria glonțului, când s-a tras de la o distanță prea mare. Linia poate fi materializată cu ajutorul unei sfori ce se întinde între cele două urme (orificiul de intrare și de cel de ieșire) sau al unui tub confecționat din hârtie și fixat astfel încât să unească urmele loviturii glonțului. Privind prin el se observă traiectoria și locul de unde a putut veni glonțul.

- în cazul când glonțul și unele corpuri prezintă urme de ricoșare, se ține cont de aceasta la stabilirea direcției glonțului. Se vor examina cu multă atenție urmele de ricoșare după obiecte, uneori acestea indicând prin forma lor, direcția din care a venit glonțul.

Dacă glonțul a străbătut un singur obiect, se poate stabili direcția din care s-a tras, prelungind canalul creat de el în acel obiect. În situația obiectelor ce prezintă o grosime nu prea mare, cum ar fi placajul sau sticla ferestrelor, se va forma din hârtie un cornet care va fi introdus în pâlnia creată de glonț vizându-se locul din care s-a tras.

Criminaliștii din Ministerului Justiției, au realizat un dispozitiv ingenios pentru stabilirea direcției de tragere. Aplicarea metodei se realizează cu un aparat format dintr-o carcasă paralelipipedică având în interiorul său o sursă de lumină, iar pe

peretele superior o bulă de nivel, o riglă orizontală, gradată, o ruletă care se poate desfășura pe o direcție verticală și o lunetă în al cărui corp se introduce o tijă metalică cu capătul exterior filetat, articulată la carcasă în așa fel, încât să poată fi înclinată cu un anumit unghi corespunzător unghiului format de traiectoria glonțului tras cu orizontala. Acest unghi poate fi măsurat cu ajutorul unui raport montat pe corpul lunetei.

În vederea stabilirii traiectoriei parcurse de un glonț tras, se introduce în urma lăsată de acesta într-un corp solid un glonț de același calibru, înșurubat într-o tijă care se introduce la rândul său într-un orificiu special amenajat în corpul unei lunete, coaxial cu axa acestuia, după care privindu-se prin vizorul lunetei, se reperează un punct situat pe un obstacol natural din partea opusă urmei lăsată de glonțul tras. Traiectoria urmată de glonț rezultă din unirea punctului reperat cu urma lăsată de glonțul tras. Coordonatele punctului reperat se stabilesc prin măsurarea pe orizontală a distanței până la obstacolul reperat și prin determinarea înălțimii punctului reperat dedusă prin calcul pe baza unghiului de înclinare a corpului lunetei și a catetelor unui triunghi dreptunghic format pe axa lunetei cu două rigle gradate, reciproc perpendiculare, fixate de asemenea la lunetă.

Odată stabilită direcția de tragere și traiectoria glonțului, unghiul de tragere poate fi măsurat cu ajutorul raportului înregistrând valoarea unghiului format între unul din cele două elemente (direcția de tragere și traiectorie și suprafața obiectului sau corpului lovit sau față de orizontală).

Stabilirea posibilității autoimpuscării

În ceea ce privește cazurile de autoimpuscare, au fost descrise în mod clasic, prezența unor ciupituri la nivelul spațiului dintre police și index la mâna dreaptă (în cazul când individul este dreptaci) și care sunt datorate reculului percutorului. Totuși trebuie să ținem cont că acestea pot lipsi la armele moderne cu recul minim.

În caz de autoimpuscare trebuie evidențiate elementele caracteristice la nivelul orificiului de intrare pentru tragerile de foarte aproape, cu teavă lipită sau semilipită care vor fundamenta în final diagnosticul medico-legal.

Deasemeni trebuie înțeles faptul că numai anumite regiuni ale corpului pot fi abordate în cazul autoimpuscării (de exemplu regiunile hemicorpului drept în cazul dreptacilor). Uneori orificiul de intrare este mai greu de găsit atunci când el este mascat de anumite pliuri naturale ale pielii, cum ar fi cazul impuscării sub sân la femei, sau atunci când tragerea s-a făcut în orificiile naturale ale corpului.

Expertiza medico-legală va trebui să aibă în vedere și un examen minutios al hainelor victimei.

UNELE CONSIDERAȚII TEORETICE PRIVIND FENOMENUL TURISMULUI PEDOSEXUAL

dr. BARBU NICU-DAMIAN
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Most generally, the prostitution of children means that a party other than the child benefits from a commercial transaction in which the child is made available for sexual purposes - either an exploiter intermediary (pimp) who controls or oversees the child's activities for profit, or a child abuser who negotiates an exchange directly with a child in order to receive sexual gratification. The provision of children for sexual purposes may also be a medium of exchange between adults.

Un subiect de preocupare și un domeniu de acțiune la scară internațională îl reprezintă prostituția cu copii și turismul pedosexual. În același timp, se constată și mondializarea problemei legate de fenomenul îngrijorător al permeabilității crescute a frontierelor naționale, într-un cuvânt turismul sexual.

S-a convenit să se recunoască faptul că inițiativele luate de serviciile judiciare pentru a lupta împotriva acestei forme de exploatare a copiilor trebuie să aibă posibilitatea de a trece frontierele naționale și jurisdicționale, deoarece cadrul și circumstanțele în care se practică această exploatare se schimbă o dată cu libera circulație a persoanelor și cu noile tehnologii ale informației.

Turismul pedosexual este un fenomen recent cauzat în parte de dezvoltarea spectaculoasă a transportului aerian și de creșterea numărului de turiști. Or, de multă vreme plăcerea sexuală reprezintă unul dintre motivele efectuării unei călătorii în străinătate. Acest flagel a atins cote alarmante în țările Europei Occidentale, iar autoritățile de acolo nu au stat cu „măinile în sân” și au înăsprit la sânge pedepsele pentru coruperea și abuzul sexual asupra minorilor. Ca atare, s-a declanșat o adevărată vânătoare a dezaxaților care întrețineau raporturi sexuale cu minori. Hăituiți peste tot în Europa, pedofilii s-au îndreptat către fostele țări comuniste, cu precădere către cele din Sud-Est, acolo unde legislația în domeniu are mari lacune, victimele sunt racolate mai ușor, iar autoritățile arată o oarecare sfială atunci când au de cercetat persoane străine.

România a devenit una dintre destinațiile preferate ale dezaxaților sexuali deoarece legislația în domeniu este extrem de permisivă. Așadar, bazându-se pe somnolența autorităților și pe faptul că puteau să-și racoleze din belșug victime din rândul „copiilor străzii”, țara noastră a devenit un adevărat rai pentru refugiații perversi. Promițând lucruri de nimic, cum ar fi o simplă baie și o masă caldă, sau ademenindu-i cu sume de bani modice, uneori chiar cu dulciuri, pedofilii reușeau îngrijorător de simplu să-i atragă pe micii «vagabonzi» în diferite case, unde abuzau de ei.

Pe lângă România și alte state est-europene, proaspăt evadate din lagărul comunist, au intrat în forță pe harta turistică a pedofililor occidentali, alături de „obiective exotice“ consacrate, precum Thailanda, Sri Lanka sau țările africane. Permisivitatea legislativă din aceste țări și lipsa de interes a autorităților au transformat aceste regiuni într-un adevărat paradis pentru amatorii de „carne fragedă“. Toții amatorii de amoruri exotice și tarificate sunt avizi de „trufandale“. Atunci când mizeria domnește, prostituția adultă și cea infantilă sau adolescentină merg aproape mână în mână.

În ceea ce-i privește pe acești turiști care, odată ce au trecut granița, nu țin cont de interdicțiile aflate în vigoare în statul lor și consideră că în anonim se află la adăpost de legii, numărul lor a crescut îngrijorător.

Destinația ideală trebuie să reunească următoarele elemente de bază: frumusețea peisajelor și a plajelor, soare, căldură și exotism, interesul pentru obiective arheologice, cursul de schimb favorabil, naivitatea tinerelor fete și băieți care visează să scape de sărăcie, mizeria care permite cumpărarea oricăror forme de sexualitate, absența unei legislații ferme care să-i protejeze pe minori etc.

Pedofilii și hebefilii (din grecescul „hebe” - adolescent, „filie” - iubire, „hebefilie” - iubire pentru adolescenți) nu au nevoie de ghizi.⁶ Trebuie doar să deschidă zările pentru a-și alege viitoarea destinație. Ei știu că sunt „așteptați” peste tot, unde bărbați, femei sau copii sunt dispuși să facă orice pentru bani.

Fenomenul poate fi înțeles doar prin prisma riscurilor enorme pe care le suportă acești pedofili în țările lor de origine, unde o serie de crime odioase, având drept victime copii abuzați sexual, a făcut ca legea, presa și autoritățile statului să includă această infracțiune pe lista lor de priorități absolute.

După definiția dată de Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite, 1996, activitatea de prostituare a copiilor constă în: *„fapta de a obține, procura sau oferi serviciile unui copil pentru a întreține - a instiga un copil să întrețină - raporturi sexuale, în schimbul unei forme oarecare de despăgubire sau de „retribuție, sau orice alte acte legate de această infracțiune, chiar și cu consimțământul copilului.”* În legătură cu consimțământul, trebuie precizat că pentru a-și putea da consimțământul „în cunoștință de cauză” la o activitate sexuală, copilul trebuie să înțeleagă ceea ce consimte, să cunoască normele acceptate de societate în materie de sexualitate și să știe să aprecieze consecințele posibile ale hotărârii sale. Trebuie luat în calcul dacă copilul și adultul au aceeași putere pentru ca hotărârea minorului să nu fie influențată de nici o constrângere.

Înțelegem prin **turism pedosexual** *„fapta cetățenilor din țările dezvoltate economic de a se duce în țările subdezvoltate pentru a obține servicii sexuale; expresia „turist sexual” cuprinde, de asemenea, persoanele care, în deplasările lor în scop profesional, caută întreținerea de relații sexuale cu copii sub o formă mai*

⁶ Curs Poliție Judiciară, vol. II, București, 2002, p. 208.

*mult sau mai puțin mascată (se face chiar propagandă turismului sexual spre anumite destinații, ex. Thailanda). O altă definiție dată **turismului pedosexual** o reprezintă „exploatarea sexuală și comercială a copiilor de către persoane care călătoresc din propria țară în alta - de obicei mai puțin dezvoltată - pentru a se angaja în activități sexuale cu minori”.⁷*

În aceste definiții, după părerea noastră, punctul esențial este acela că prostituția juvenilă nu este comisă de copii, ci de persoana care îi închiriază sau oferă serviciile lor. Rezultă de aici că acești copii nu se prostituează ei înșiși, ci sunt prostituați de altcineva.

Dinamica turismului pedosexual poate fi descrisă ca o formă de abuz organizat, favorizat de un joc combinat al mai multor elemente care rezultă din necesitate, dintr-o implicare, dintr-o intervenție sau din orice altă cauză: delincventul, turistul, criminalitatea organizată și, câteodată, guvernele dornice să dezvolte turismul.

*Prin abuz sexual organizat se înțelege fapta comisă de diferiți delincvenți, dintre care o parte sau toți sunt străini de anturajul victimei sau al victimelor, care acționează concertat pentru a agresa sexual un copil sau mai mulți copii, ori acțiunea unui adult de a utiliza un cadrul instituțional sau o poziție de autoritate pentru a recruta copii în scopul de a-i supune unor abuzuri sexuale.*⁸

P. Bibby extinde definiția pentru a include „*abuzarea sistematică a copiilor de către mai mulți bărbați, în mod obișnuit*” caracterizată prin *țințirea bine gândită și disimulată, prin acțiunile de apropiere și adaptare, de seducere, prin crearea unei situații de dependență și de obligarea subiectului la păstrarea tăcerii asupra celor petrecute*”.⁹

Principala dificultate care trebuie depășită pentru a putea acționa contra prostituției cu copii și turismului pedosexual, este lipsa informațiilor fiabile privind natura, amploarea și caracteristicile fenomenului. Datele de care se dispune privind turismul pedosexual se află în principal în descrierile de caz individuale prezentate de mass-media. Nu există, ca să spunem așa, studii empirice asupra turiștilor închiși pentru întreținerea de relații sexuale cu copiii. Aceasta se explică prin numărul mic de delincvenți și prin împrăștierea lor în lume, lucru care pune probleme de ordin metodologic pentru cercetători.

Profilul psihologic al acestor turiști pedosexuali este atât de eterogen, iar motivațiile lor sunt atât de transparente! „Există pedofilul occidental care călătorește cu un singur scop, acela de a întreține relații sexuale cu copii care nu au atins încă vârsta pubertății”, susține Agnes Fournier de Saint-Maur șeful Serviciului trafic de

⁷ Questions and Answers About Commercial Sexual Exploitation of Children, An Information Booklet by ECPAT International, 2001, p. 6.

⁸ P.J.Mc Lachlan-inspector al Metropolitan Police Service - Londra, articolul *Crimă organizată*, pag. 115.

⁹ P.J.Mc Lachlan-op. cit., pag.115.

carne vie din Interpol. Apoi, sunt pedofilii locali, întâlniți în special în Asia de sud-est unde relațiile cu copiii au o enormă conotație virilă. În fine, ajungem la turiști obișnuiți care, confrunțați cu fenomenul prostituției juvenile vor să trăiască noi experiențe sexuale și contribuie astfel la dezvoltarea pieței prostituției locale. Turiștii pedosexuali par a fi mai puțin motivați de sexualitatea în sine decât de sentimentul de putere și de control pe care li-l oferă o relație, evident inegală din punct de vedere fizic, psihologic, social, cu un minor. A-și impune sexualitatea înseamnă și a-și impune puterea, iar unii dintre ei asta caută, de fapt.

Turiștii care practică sex cu copii pot fi: căsătoriți sau necăsătoriți, bărbați sau femei, cu situație materială bună sau modestă, pot fi pedofili care călătoresc cu scopul de a exploata copii sau turiști care nu au intenționat să abuzeze copii. Acești turiști justifică atitudinea lor prin faptul că, în cultura țării respective, acest lucru este acceptat, sau că i-au ajutat pe copii oferindu-le bani. Mass-media a evidențiat constant cazuri de copii supuși abuzului sexual și exploatării sexuale, iar descoperirea și reținerea persoanelor implicate în rețele de trafic cu ființe umane a determinat instituțiile abilitate să prevadă măsuri de intervenție și de stopare a fenomenului.

Potrivit opiniei unui ofițer englez, P.J.Mc Lachlan-inspector al Metropolitan Police Service din Londra, în articolul „Crimă organizată”, susținut în cadrul Școlii de poliție a New Scotland Yard Police, turiștii pedosexuali se pot clasa în două mari categorii, și anume:

- adulți care se dedau accidental la activității sexuale cu copii;
- adulți care caută cu prioritate întâlniri cu copiii, pentru a întreține relații sexuale cu aceștia.

Cele două categorii nu au, poate, aceleași intenții, dar și un caz și celălalt sunt la originea exploatării sexuale a copiilor. Categoriile menționate mai sus sunt utile deoarece permit considerarea turistului sexual „accidental”, mai degrabă ca un „client ocazional al prostituatelor”, spre deosebire de turistul pedosexual care este de fapt un delincvent cu practici pedofile exclusive. Aceasta prezintă interes pentru elaborarea unor măsuri preventive destinate să protejeze copii prostituți, deoarece strategiile care mizează pe educație pot avea efect asupra delincvenților ocazionali, dar nu au nici o șansă să frâneze delincventul cu practici pedofile exclusive.

Considerăm că, motivele de ordin psihologic, cultural și social care-i „împing” pe turiștii sexului să abuzeze de copii, în țările în curs de dezvoltare, sunt următoarele:

- căutarea de experiențe noi;
- „oferta” abundentă de copii, lucru care mărește atracția;
- costul mic;
- un anumit dispreț rasial;
- pretextul înșelător al exotismului, care constă în a pretinde că acești copii din țările de destinație ating maturitatea sexuală la o vârstă precoce;

-
- superioritatea economică;
 - imunitatea;
 - anonimatul delincventului.

Deoarece invariabil copilul intră în contact cu agresorul sexual în locuri cunoscute pentru acest tip de prostituție, delincvenților li se oferă ocazia de a comite o infracțiune împotriva copilului fără a mai trebui să recurgă la procesul de „grooming”¹⁰ și de a arunca vina tot asupra victimei. „Schimbul” desfășurându-se într-o manieră politicoasă, într-un climat aparent tolerant, este interpretat greșit ca fiind rezultatul unei atracții mutuale iar suma oferită copilului este eronat percepută ca un ajutor adus defavorizaților.

O’Connell Davidson și Sanchez Taylor definesc turiști pedosexuali (ocazionali) ca fără discernământ moral precum niște „machos”. Acești delicvenți ocazionali au o viziune deformată asupra culturii țării vizitate, considerată din punct de vedere sexual ca fiind mai „deschisă”, „naturală” și „liberă” decât societatea occidentală, ceea ce îi determină să se înșele asupra sensului acordat comportamentului sexual în țara gazdă. Ei se amăgesc cu iluzia că nefiind primii care provoacă rana reprezentată de contactul sexual adult-copil nu comit nici un abuz.¹¹

Se constată adesea că delincvenții construiesc un scenariu în care copiii de care abuzează consimt la contactul sexual, în urma căruia au și un profit. Aceeași convingere poate veni în sprijinul tezei delicvenților intelectuali cu practici pedofile exclusive care militează în favoarea contactului sexual între adult și copil într-un cadru familial dintre cele mai obișnuite. Se știe că există grupuri de militanți care consideră că faptul de a avea relații sexuale cu adulții poate fi benefic pentru copii.

Argumentele folosite pentru a prezenta delincvenții ca pe niște oameni cumsecade sunt acelea că „activitățile” lor constituie experiențe normale, umane și prețioase și că acești copii nu sunt întotdeauna traumatizați de relațiile sexuale adult-copil. Convingerile acestor pedofili este că ar fi mai corect să se vadă în pedofilie o simplă manifestare diferită, dar acceptabilă, a dorințelor sexuale.

De Young, Campagna și Poffenberg au identificat organizațiile pedofile care preconizează acceptarea relațiilor sexuale cu adult-copil și care, de asemenea, au militat pentru difuzarea acestei idei. Prin existența lor, astfel de grupuri de presiune, care se bazează pe filme erotice produse de ele însele și pe schimbul de informații, justifică, motivează și validează deformațiile „predicate” de delincvenți.¹²

¹⁰ Termenul de grooming conform cu P.J.Mc Lachlan op. cit p. 110, „desemnează procedeele și strategiile utilizate de delincvenți pentru a selecționa copiii, a avea ocazia de a-i întâlni și de a avea contacte sexuale cu ei, pentru a-i încuraja să păstreze secretul asupra acestor fapte, pentru a menține victimele în această stare și pentru a continua abuzurile, precum și pentru a împiedica orice dezvoltare despre aceste infracțiuni cât mai mult timp după săvârșirea lor”.

¹¹ P.J.Mc Lachlan-inspector al Metropolitan Police Service - Londra, articolul *Crimă organizată*, susținut în cadrul Școlii de poliție a New Sotland Yard Police, p. 118;

¹² Idem 119.

După opinia lui Collins, pentru „amatorii de copii” este important, din punct de vedere psihologic, să fie asimilați unei minorități persecutate. Argumentul lui Sandfort constă în a spune că dacă, în anumite cazuri, contactul sexual între adulți și copii pare să fie nociv nu semnifică totuși că orice contact sexual între adult-copil este un abuz. Finkelhor contestă această opinie afirmând că, într-o societate bazată pe ideea liberului arbitru și a capacității de a-și da consimțământul, copiii nu au nici puterea de a cunoaște, nici autoritatea, indispensabile, și una și alta, pentru a exercita această capacitate¹³.

După cum se știe, copiii au mai puțină putere și autocontrol decât adulții și, în consecință, nu au autoritate nici în sens juridic, nici în sens psihologic. În plus, copiii nu știu ce semnifică sexualitatea, nu au informații care să le permită să prevadă turnura pe care o va lua relația sexuală și nu au nici o idee despre modul în care alții vor reacționa față de participarea lor la „schimburile sexuale”.

În urma investigațiilor efectuate asupra turiștilor pedosexuali din Asia de Sud-Est, în Caraibe și în America Latină au scos în evidență similitudini frecvente între turiștii clienți ai prostituatelor și cei ai care abuzează de copii prostituți. Când copiii sunt abuzați de către delicvenții ocazionali, ideea comodă a unui „schimb” prelungit între copilul prostituat și delincvent, în ambianța deconectantă a vacanței, permite o distorsionare cognitivă a procesului delictual. Pentru delincvent nu este vorba de a recurge la prostituție, ci de o activitate normală pentru victimă, fără caracter de exploatare, de un schimb de ordin sexual și afectiv.

¹³ Ibidem.

NECESITATEA CUNOAȘTERII DISPOZIȚIILOR LEGALE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SISTEMULUI NAȚIONAL DE DATE GENETICE JUDICIARE

Comisar FLORIN TĂLPĂU
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Keywords: *genetics, national system, biological tracks, DNA profile, legal DNA procedures.*

This article refers to the necessity of well knowing the legal procedures concerning organising and managing the national system of judiciary genetics.

Cadrul legal care stabilește condițiile în care pot fi prelevate probe biologice de la anumite persoane fizice sau din urmele rămase la fața locului îl constituie Legea nr. 76/2008 publicată în Monitorul Oficial nr. 289/14.04.2008.

Probele biologice se prelevă în vederea determinării profilului genetic în vederea prelucrării acestora în sistemul național de date genetice judiciare.

Scopul acestor determinări îl constituie identificarea persoanelor, excluderea unor persoane din cercul de suspecti, identificarea făptuitorilor, stabilirea identității persoanelor – victime ale catastrofelor, accidentelor, terorismului și altor situații ce impun identificarea de persoane. De asemenea, rolul determinărilor și identificărilor îl reprezintă schimbul de informații pe plan internațional și combaterea criminalității transfrontaliere.

În cuprinsul legii menționate sunt explicați unii termeni de specialitate precum : profil genetic, analiză genetică judiciară, sistemul național de date genetice judiciare, bază de date cu caracter personal, bază de date despre caz, urme biologice și altele.

În conformitate cu dispozițiile legale arătate, faptele pentru care pot fi prelevate probe biologice în vederea introducerii profilelor genetice în sistemul național de date genetice judiciare sunt : omor; pruncucicere; vătămare corporală; loviri cauzatoare de moarte; lipsire ilegală de libertate; viol; act sexual cu minori; perversiuni sexuale; tâlhărie; tortură; infracțiuni la regimul armelor, explozivilor și materiilor nucleare; genocid; terorism; trafic și consum ilicit de droguri.

În aceste situații, lucrătorii însărcinați cu efectuarea cercetării la fața locului trebuie să aibă în vedere identificarea, ridicarea și manipularea acestor categorii de urme biologice precum și prelevarea lor de la persoane, după procedurile și standardele elaborate de instituțiile abilitate (Institutul de Criminalistică al I.G.P.R. și Institutul Național de Medicină Legală).

Autoritatea responsabilă de prelucrarea datelor cuprinse în sistemul național de date genetice judiciare este Inspectoratul General al Poliției Române prin Institutul de Criminalistică ce are și calitatea de administrator, în beneficiul organelor judiciare și altor instituții expres prevăzute de lege, cu atribuții în prevenirea și combaterea criminalității inclusiv a terorismului. De asemenea, pot beneficia de datele și informațiile aferente și autoritățile internaționale la care România este parte (art. 9 din lege).

Prelucrarea datelor se face numai în baza unei solicitări oficiale a organelor judiciare (organe de urmărire penală, instanța de judecată) și cu respectarea legii privind protecția persoanelor și libera circulație a acestor date (Legea nr. 677/2001 cu completările și modificările la zi).

Cu prilejul cercetărilor la fața locului și investigațiilor criminalistice, pot fi prelevate probe biologice ce conțin profile genetice de la următoarele categorii : suspecti de săvârșirea unor infracțiuni grave, persoane condamnate pentru săvârșirea unor infracțiuni de felul celor mai sus menționate, cadavre cu identitate necunoscută, persoane dispărute, persoane decedate în urma catastrofelor, accidentelor colective, victime ale terorismului sau altor infracțiuni contra vieții.

De precizat că utilizarea probelor genetice este permisă numai în cazurile prevăzute expres de legea în discuție și nu se admite sub nici o formă introducerea în bazele de date a informațiilor genetice în alte scopuri decât cele legale, pentru care de altfel s-a efectuat recoltarea. Spre exemplu, nu este permisă introducerea în sistemul național de date genetice judiciare a profilelor genetice ale unor persoane care au fost recoltate în vederea excluderii (au avut contact cu locul faptei justificat sau accidental).

În cazul catastrofelor naturale (cutremure, inundații etc.) pentru identificarea victimelor, profilele genetice provenind de la acestea se compară numai cu profilele genetice provenite cu cele provenind de la rudele de gradul I și II, cu respectarea metodologiilor agreate, asupra cărora nu detaliem.

Profilele genetice introduse în sistemul național de date genetice judiciare, respectiv cele prelevate de la suspecti se păstrează până când organele de urmărire penală sau instanțele judecătorești dispun ștergerea lor din baza de date.

În cazul în care în cauză s-a dispus neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, achitarea sau încetarea procesului penal, ștergerea datelor din sistemul național de date genetice judiciare se efectuează pe baza ordonanței sau rezoluției emise de procuror ori pe baza hotărârii judecătorești, dacă în cuprinsul acestora există mențiuni exprese privitoare la măsura ștergerii.

Dispozițiile legale la care am făcut referire în acord cu legislația europeană vin să completeze normele anterioare în materie să dea un cadru juridic clar, fără echivoc, manipulării și valorificării probelor biologice ce conțin profile genetice, exclusiv în slujba justiției și respectării drepturilor omului.